

KARAMÜRSEL KÜLTÜR VARLIKLARI
VE
DEĞERLER ARAŞTIRMA

PROJESİ

HAYRİYE MAHALLESİ
(KÖYÜ)

KARAMÜRSEL KAYMAKAMLIĞI

2019

HAYRİYE’NİN KÖY TARİHİ	4
1.YÖNETİM.....	6
1.1.DEMOGRAFİK YAPI.....	6
1.2.MUHTARLIK YÖNETİMİ.....	7
1.3.TAŞINIR VARLIK	10
1.4.VARLIKLAR.....	12
2.DOĞAL HAYAT	15
2.1.COĞRAFİ YAPI.....	15
2.2.BİTKİ ÖRTÜSÜ.....	17
2.3.ORMAN	17
2.4.YABAN HAYATI	18
2.5.AFETLER.....	18
3.KENTLEŞME	20
3.1.YERLEŞME.....	20
3.2.ULAŞIM.....	21
3.3.ÜST YAPI	22
3.4.ALT YAPI	30
4.EKONOMİK HAYAT	33
4.1.TARIM.....	33
4.2.HAYVANCILIK.....	35
4.3.EKONOMİ	37
5.GEÇİŞ DÖNEMİ	40
5.1.DOĞUM	40
5.2.SÜNNET	42
5.3.ASKERLİK	43
5.4.EVLENME BİÇİMLERİ	43
5.5.EVLİLİK.....	44
5.6.DÜĞÜN.....	45
5.7.ÖLÜM	46
6.HALK BİLGİSİ.....	50
6.1.HALK METEOROLOJİSİ	50
6.2.HALK BİLİMİ.....	50
6.3.İSİMLER	51
6.4.SOMUT İNANIŞLAR.....	52
6.5.SOYUT İNANIŞLAR	53
7.HALK EDEBİYATI	57
7.1.ŞİİR.....	57
7.2.METİNSEL ANLATIM	58
7.3.SEYİRLİK.....	59
7.4.ÂŞIKLAR	60
7.5.SÖZLER	60
8.HALK SAĞLIĞI	63
8.1.HALK HEKİMLİĞİ	63
8.2.BESLENME	64
9.KÜLTÜREL YAŞAM	66
9.1.CANLI KÜLTÜR	66
9.2.KÜLTÜREL YAPI.....	66
9.3.TARİHİ VARLIKLAR	67
9.4.EL SANATLARI	68

9.5.DOKUMA	68
9.6.GELENEKSEL MESLEKLER	69
9.7.GİYİM-KUŞAM	69
9.8.SANAT	70
9.9.ZANAAT	70
10.MUTFAK	72
10.1.HALK MUTFAĞI	72
11. MÜZİK	76
11.1.HALK MÜZİĞİ	76
12. OYUNLAR	78
12.1.EĞLENCE	78
12.2.SPOR	79
12.3.ÇOCUK OYUNLARI	79
12.4. YETİŞKİN OYUNLARI	79
13.TOPLUMSAL YAŞAM	81
13.1.AİLE YAPISI	81
13.2.ÇOCUKLAR	81
13.3.SOSYAL YAŞAM	81
13.4.BAYRAMLAR	83
13.5.GÜNLÜK YAŞAM	84
13.6.KANAAT VE TUTUMLAR	85
13.7.GÖÇ	86
İBRAHİM AKBABA HAYRİYE MAHALLESİ	88
EKLER	91
70 YAŞ VE ÜZERİ KÖY HALKI SÖYLEŞİSİ	91
FOTOĞRAFLAR	92
ARAŞTIRMA EKİBİ	93
KAYNAKÇA	94

HAYRİYE’NİN KÖY TARİHİ

Hayriye köyü 93 Harbi olarak bilinen Osmanlı-Rus Savaşı’nda (1877) sona Bosna-Hersek, Bihaç ve Mostar bölgelerinden göç eden Boşnaklar tarafından kurulmuştur. İlk gelenler şunda Altınova-Hersek bölgesine yerleştirilmek istense de o zamanlar bölgede baş gösteren sıtma hastalığı nedeniyle şu anki bölgeye yerleşmişlerdir.

Karamürsel eski İzmit yolu üzerinde bulunan Hayriye köyünde 82 hane yaşamaktadır. 1973 yılında elektriği bağlanan Hayriye köyüne su, daha önce 1966 yılında yılın da getirilmiştir. 1987 yılında kanalizasyonu yapılan köye yine aynı yıl köy konağı inşa edilmiştir. Köy Karamürsel ilçesine 14 km uzaklıkta bulunmaktadır.

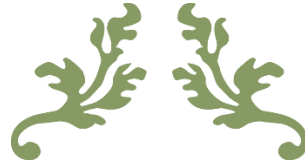
Eski adı Karaova olan bu köy Cumhuriyet döneminde Hayriye adını almıştır. Adının Hayriye olmasının birkaç rivayeti vardır. İlk rivayete göre hayır işleriyle uğraşan Hayriye Hanım’ın ismi verilmiştir. Diğer bir rivayet ise köyde Hayriye isminin fazla bulunmasından dolayı bu isim verildiği yönündedir. Köy meydanında 1905 yılında dikilen asırlık bir çınar ağacı mevcuttur.

Köyde bulunan Boşnak sülaleleri genel olarak; Hajdaroviç, Festiç, Basariç, Karaliç, Burek, Brezina, Bijelovaç, Draçiç, Sakoviç, Deşiç, Spahiç, Rudan, Şariç, Guskiç, Nukçiç’tir.

Köy halkı tarım ve hayvancılıkla uğraşmaktadır. Yetiştirilen ürünlerin başlıcaları; domates, karpuz, bamyaya, lahana ve tahıl ürünleridir. Çeşitli tarımsal üretim yapılan bu köyde 4006 dekar tarım arazisi, 1.360 dekar orman arazisi yer almaktadır. Yetiştirilen belli başlı ürünleri, tütün, buğday, mısır, ayçiçeği, meyvecilik ve ipek böcekçiliğidir. Ayrıca sebzeçilikle uğraşan ailelerde vardır. Ve hayvancılıkta yapılıdır.

Köy halkı Boşnakça dilini muhafaza etmiştir. Bununla beraber birçok örf ve âdetini de korumuştur. Boşnakların geleneksel yemekleri olan Boşnak Böreği, (Pita) Kalburabastı, (Bradale) Lilevak köyümüzde halen yapılmaktadır.

Köy dışarıya çok göç vermiştir. Bu nedenle köy nüfusu azalmıştır. Çevre il ve ilçelere en fazla göç veren köylerden biri olan Hayriye’nin, Karamürsel İznik yolu üzerinde olması sebebiyle ilçe merkeziyle sürekli bir irtibatı olmaktadır. Burada, geleneksel çizgilerle bezenmiş canlı bir hayat yaşanmaktadır. Üreticinin bilinçlenmesi sayesinde köyün ekonomik potansiyeli son yıllarda artmaya başlamıştır.

YÖNETİM

1.YÖNETİM

1.1.DEMOGRAFİK YAPI

Köyde son 50 yılda nüfusta artış olmuştur.

Sayım Yılı	Toplam	Erkek	Kadın
1935	387	205	182
1940	374	185	189
1945	436	222	214
1950	462		
1955	514	266	248
1960	554	297	257
1965	558	287	271
1970	524	269	255
1975	512	262	250
1980	538	277	261
1985	534	280	254
1990	558	275	283
2000	461	231	230
2007	401	194	207
2008	388	191	197
2009	371	185	186
2010	364	184	180
2011	348	181	167
2012	340	174	166
2013	353	183	170
2014	336	176	160
2015	321	168	153
2016	330	175	155
2017	308	159	149

1.2.MUHTARLIK YÖNETİMİ

Merkezini Oluşturduğu Kırsal Kesimdeki Köy Sayısı

Hayriye köyünün eski ismi Karaoğlan'dır. Hayriye adında bir kadının köye su getirmesiyle köyün adı Hayriye olarak değişmiştir. Kırsal kesimdeki köyler; Karahmetli, İhsaniye, İnebeyli, Tavşanlı ve Semetler köyü mevcuttur.

Numarataj

Köyde numarataj sistemi yeni uygulanmaya başlanmıştır. Cadde ve sokak numaraları asılacaktır.

Jandarma Karakolu

Köyde jandarma karakolu mevcut değildir. Karamürsel jandarma karakoluna bağlıdır.

Köyde Adli Olaylar

Köyde yaşayanlar arasında husumet, kavga gibi olaylar olmamaktadır.

Öğretmen

Köyde eskiden okul bulunmaktaydı. 15 yıldır böyle eğitim verilmemiştir.

Kütüphane

Mahalle Muhtarı, cami imamı ve İlçe Halk Kütüphanesi Müdürlüğü desteği ile oluşturulmuş; Muhtar ve cami imamı tarafından korunan; Muhtarlık odasında, kahvehanede hizmet veren kitaplıklar vardır. Söz konusu kitaplıklarda toplam 100 adet kitap bulunmaktadır.

Taşımali Eğitim Sistemi

Köyde taşımali olarak giden öğrenciler bulunmaktadır. Servis mevcuttur. 20 öğrenci Yalacdere köyüne, 15 öğrenci ise Karamürsel de bulunan okullara gitmektedirler.

Doktor

Köyde sağlık ocağı bulunmadığından doktor da mevcut değildir. Doktor ihtiyacı için Yalacdere köyü sağlık ocağına gidilmektedir.

Ebe/Hemşire

Köyde ebe - hemşire mevcut değildir.

Sağlık Personeli Sayısı

Köyde sağlık ocağı bulunmadığından dolayı görevli personel bulunmamaktadır.

Gezici Sağlık Hizmetleri

Köyde sağlık kuruluşları tarafından sağlık taraması yapılmaktadır. En son 2017 yılında İstanbul Kartal Araştırma Hastanesinden gelmişler ve taramalar yapılmıştır.

İmam

Köyde cami imamı bulunmaktadır. Dini ihtiyaçları karşılanmaktadır. Cenaze namazı, teravih namazı vb. hizmetler vermektedir.

Yapı Ruhsatları

Köyün imar planı mevcuttur. Ruhsatsız evler de bulunmaktadır.

Su Yönetimi

Köyde içme ve kullanma suyu ile ilgili çeşme bulunmaktadır ve bütün köy kullanmaktadır.

Dere Islah Durumu

Köyde dere ıslah çalışması yapılmamıştır. Dere temiz durumdadır.

Yangın Vanaları

Köyde yangın amaçlı kurulmuş 3 adet vana mevcuttur. Ama vanalar yetersiz gelmektedir. Vanaların aktif olup olmadığı belirsiz durumdadır.

TV Vericileri

Köyde kurulmuş TV vericisi mevcut değildir. Oluklu veya Çamdibi köyünden uydudan çekmektedir.

Yatırımlar

Köyde yatırım amaçlı yapılan hizmet olarak muhtar hizmet binası mevcuttur. Karamürsel Belediyesine aittir.

Arazi Toplulaştırması

Arazi toplulaştırması yapılmamıştır. Köy 2015 yılında kadastro geçmiştir.

Mera Islahı

Köyde mera olmadığından dolayı ıslahta yapılmamaktadır.

Tarım Merkezi (Tarım Danışmanı)

Köyde tarımsal veya diğer konularda hizmet sunan danışma bürosu veya tarımsal merkezli kuruluşlar bulunmamaktadır. Ama ziraattan veteriner gelmektedir.

Tarımsal Araştırma Merkezi

Köyde tarımsal araştırma yapan tarımsal araştırma merkezleri mevcut değildir.

Birlik ve Kooperatifler

Köyde tarımsal kalkınma kooperatifi, sulama birliği statüsünde oluşum bulunmamaktadır. Köyde tarımsal sulama amaçlı kurulan kooperatifler mevcut değildir. Köyde tarım kredi kooperatifi gibi yem, tohum, fidan gibi satış yapan kuruluşlar bulunmamaktadır.

Süt Yönetimi

Köyde süt yönetimi ile ilgili kurulmuş olan herhangi bir kooperatif, süt birliği gibi yönetim biçimleri bulunmamaktadır.

Çiftçi Malları Durumu

Köyde çiftçi mallarını koruyan bir kurul mevcut değildir. Köyde görevli çiftçi malları koruma bekçisi eskiden koruyucu olarak bulunurdu. Ücreti köylü tarafından sağlanırdı.

Muhtarlıkça Verilen Belgeler

Muhtarların eskiden verdiği belgeler; ikametgâh belgesi, nüfus cüzdan örneği, nüfus cüzdanı kayıp, değiştirme ve nüfus cüzdanına fotoğraf yapıştırma belgesi, saklı nüfus belgesi, hayvan satış belgesi, adli müzaheret şahadetnamesi, tapu temlik ve intikal belgesi, tapu işlemlerinde hüviyet onama belgesi, tapu intikal işlemleri için veraset belgesi, fakirlik belgesi ve hayvan sevkîyatında kullanılan menşee kâğıdı verilirdi. Muhtarlar eskiden nikâhta kıyardı.

Proje

Köy ile ilgili yapılmış proje bulunmamaktadır.

Sosyal Hizmet

Köye sunulan sosyal hizmetten yararlanan 10 hane bulunmaktadır. Kömür yardımı almaktadırlar.

İş ve Meslek Kursları

Köyde bilgi, beceri kazanma adına açılmış iş veya meslek kursları olarak dikiş kursu mevcuttur. Her yaş grubundan insan katılmakta ve 15 kursiyer bulunmaktadır.

Çöp Toplama

Köyde çöpler Karamürsel Belediyesi tarafından iki gün arayla toplanmaktadır. Eskiden herkes tarlaya atardı.

Dernekler

Köyde kurulmuş vakıf vb. sivil toplum örgütü mevcut değildir. Mahallede Karamürsel Hayriye Köyü Spor Kulübü ve Karamürsel Hayriye Köyü Camii ve Kur'an Kursu Yaptırma Yaşatma Dernekleri bulunmaktadır.

Siyasal Ve Toplumsal Kuruluşlar

Köyde siyasi ve toplumsal kuruluşlar bulunmamaktadır.

Turizm Danışma Bürosu

Köyde turizme yönelik danışma büroları mevcut değildir.

1.3.TAŞINIR VARLIK

Araçlar

Köydeki araçlar tablo halinde verilmiştir.

Araç Türü	Sayısı	Modeli
Otobüs		
Minibüs		
Otomobil		
Kamyon		
Kamyonet	3	
Traktör	32	
Biçerdöver		
Su tankeri		
Yangın tankeri	1	

Tarımsal Alet ve Makineler

Tarımsal alet ve makineler tablo halinde verilmiştir.

Alet Adı	Alet Türü	Sayısı	Özelliği	Kullanım Yeri Ve Şekli
Traktör Sayısı		32		
Kültüvatör				
Merdane				
Mısır Silaj Makinesi				
Motopomp				
Motorlu Tırpan		10		
Ot Silaj Makinesi				
Ot Tırmağı		10		
Pancar Sökme Makinesi				
Pnömatik Ekim Makinesi				
Pulluk				
Pülverizatör				
Römork		20		
Sap Parçalama Makinesi				
Selektör/Selektör Makinesi				
Sırt Pülverizatörü				
Süt Sağma Makinesi (Sabit)				
Süt Sağma Makinesi (Seyyar)				
Süt Soğutma Tankı				
Toprak Burgusu				
Toprak Tesviye Makineleri				
Yem Hazırlama Makineleri				
Yem Kırma Makinesi				

Sulama Sistemleri

Normal sulama yapılmaktadır.

1.4.VARLIKLAR

Hammadde Ocakları

Köyde yer altı kaynakları bulunmamaktadır.

Kaplıca

Köyde kaplıca bulunmamaktadır.

2B Arazisi

Köyde 5 parsel 13418,11 metre 2b arazisi bulunmaktadır. Araziler sahiplerine devredilmiştir.

Hazine Arazileri

Köyün hazine arazileri bilinmemektedir.

Köy Arazisi-Tarlası

Köy arazisi tahmini 25 dönüm iken arazi Karamürsel Belediyesine devredilmiştir.

Okul Arazisi

Köyde eski okulun olduğu yer tapulu arazidir. Tahmini 2 dönüm yerdir.

Meralar

Köyde mera mevcut değildir.

Oluklar

Köyde oluk mevcut değildir.

Otlaklar

Köyde çayır-otlak mevcut değildir.

Toplam Hane Sayısı	Çiftçi Hane Sayısı	Hayvan Sayısı		Yem Bitkileri Ekiliş Alanı Ve Üretim Miktarı								Köydeki Bilinen Kayıtlı Mera Parselleri		Yem Açığının Nereden Karşılandığı (%)				
		Büyükbaş	Küçükbaş	Yonca		Fiğ		S. Mısır		Diğer		Parsel No	Alan (Da)	Kayıtlı Mera Alanlarından	Hazır Yem	Yem Bitkileri Ekilişlerinden	Şahıs Parsellerinden	Hazine Arazileri
				Alan (Da)	Üretim (Ton)	Alan (Da)	Üretim (Ton)	Alan (Da)	Üretim (Ton)	Alan (Da)	Üretim (Ton)							
120	90	378	233	-	-	60	24	143	286	140	70	-	-	-	42	28	10	20

Yayla ve yaylak

Köyde yaylak amacı ile kullanılan yer bulunmamaktadır.

Harman Yeri

Köyde tüm köylülerin ürünlerini harmanladığı harman yeri eskiden 10 adet vardı. Şimdi ise her evde vardır.

Ağaçlandırma ve Fidanlık

Köyde fidanlık ve ağaçlandırma alanları mevcut değildir.

Selektör Binası

Köyde tohum temizleme makinesi olan selektörün konulduğu bina mevcut değildir.

Mezarlık

Köyde mezarlık iki adet bulunmaktadır. Karşı karşıya olan mezarlıkların tamamı taş duvardır ve arasından ana yol geçmektedir.

DOĞAL HAYAT

2.DOĞAL HAYAT

2.1.COĞRAFİ YAPI

Yerleşim Şekli

Köy artık mahalle olmuştur.

Yeryüzü Özellikleri

Köyün yeryüzü özelliği tarımsal vasıflıdır. Domates, kavun, karpuz, bamyaya, enginar mevcuttur. Eskiden bağlar vardı şu anda mevcut değildir. Hayriye Mahallesi, kiraz, ceviz, şeftali, çilek, zeytin, armut, ayva, muşmula, üzüm, elma, domates, biber, patlıcan vb. sebze ve meyve ağaçları dışında hububat bitkilerinden olan arpa, buğday ve yulaf ekilişii ile yonca, fiğ ve silajlık mısır gibi yem bitkileri ekilişleri yapılmaktadır.

Rakım

Köyün denizden yüksekliği 14 km'dir.

Kuytu Olan Yerler

Köyde kuytu olan yer mevcut değildir.

İklim

Köyde 4 mevsim iklim yaşanır. Yazın sıcak ve kurak, kışın ise soğuktur. Bazen yazlar serin ve ferahdır.

Piknik Ve Mesire Alanları

Piknik ve mesire alanı bulunmamaktadır.

Su Kaynakları

Köyde sınırları içinden çıkan su kaynakları mevcut değildir. Köyde bir tane kaynak suyu çeşme bulunmaktadır.

Sulak Alanlar

Köyde sulak alan bulunmamaktadır. Eskiden vardı. Adı Kovalık diye bilinirdi.

Boğazlar

Köyde boğaz adıyla anılan yerler bulunmamaktadır.

Şelaleler

Köyde dere veya ırmak üzerinden şelaleler mevcut değildir.

Barajlar

Köyde baraj bulunmamaktadır.

Göller

Köyde göl bulunmamaktadır.

Göletler

Köyde gölet mevcut değildir.

Kuyular

Köyde kuyu mevcuttur ve tedbir alınmıştır, çevresi tel örülüdür. Kuyudan tarlada ve bahçelerde yararlanılır.

Derele ve Irmaklar

Köyde başlayıp devam eden veya köyümüzden geçen dere ve ırmak bulunmamaktadır.

Anıt Ağaç

Anıt ağaç bulunmamaktadır. Tescilli ağaç yoktur.

Çayırılık

Köyde herkesin kendi evinin önünde, arazisinde çayır bulunmaktadır.

Ovalar

Köy ovaya sahiptir. Yamaçta da bulunmamaktadır.

Vadiler

Köyde dağ ve tepelerin arasında vadiler mevcut değildir.

Dağlar

Köyün sadece üstünde dağlar vardır.

Tepeler-Zirveler

Köyde dağların zirveleri bulunmamaktadır.

Yamaçlar

Köyde aşırı dikliği ya da kayalık olması ile bilinen yerler mevcut değildir.

Geçitler

Köyde dağ ve tepelerinden aşan geçitler mevcut değildir.

Dağ Yolu

Köyde dağa giden yol olarak ormanlığa giden yol mevcuttur.

Yürüyüş Yolları

Köyde yürüyüş yolu bulunmamaktadır.

2.2.BİTKİ ÖRTÜSÜ

Doğal Bitkiler (Fauna)

Köyde her türlü bitki bulunmaktadır. Yonca, yulaf bunlardandır. Yazın biçiliyor, kışın bekletilip ot balyası yapılıyor.

Çiçekler (Flora)

Köyde her türlü çiçek mevcut bulunmaktadır.

2.3.ORMAN

Orman

Köyde 30 dönüme yakın devlet arazisi olan orman alanı bulunmaktadır. Ağaç olarak ise meşe ağacı ağırlıklıdır.

2.4.YABAN HAYATI

Yabani Hayvan Türleri

Köyde ormanlarda, doğal yerlerde yaşayan yaban hayvan olarak domuz var diye bilinmektedir. Avlanma durumu mevcut değildir.

Yaban Meyveleri

Köy sınırları içerisindeki ormanlarda, doğal alanlarda yetişen yaban meyveleri bulunmamaktadır.

2.5.AFETLER

Köyde Meydana Gelen Doğal Afetler

Köyde 2015 yılında heyelan meydana gelmiştir. AFAD raporlarına göre şu an herhangi bir sorun bulunmamaktadır.

KENTLEŞME

3.KENTLEŞME

3.1.YERLEŞME

Yerleşim Planı

Köy yerleşim planı vardır.

İmar Durumu-İmar Planı

Köyün imar planı mevcuttur.

Köy YerleŐke Haritaları

Köyün yerleşim şekillerine göre hazırlanmış olan haritaları mevcut değildir.

Orman Açma

Köyde bozulup tarlaya dönüŐtürölen orman arazisi örnekleri bulunmamaktadır.

Köy Meydanı

Köyde kahvehanenin köy meydanı olarak kullanılmaktadır. Buraya kahve önü ınar altı denilmektedir. 2 dönüme yakın yerdir.

Toplam Bağlı Yerleşim Birimi Sayısı

Köyde toplam 120 hane mevcuttur. Herkesin kendi evi vardır.

Kurucu Aileler

Köyü kuran büyük aileler; Erdoğanlar, Basarlar, Çetinler, Yavuzlar, Börekler, Kılıçlar, Öztürkler'dir. Bu ailelerin soyları devam etmektedir ve köyde yaşamaktadırlar.

Köyde Sürekli ve Geçici Yerleşim

Köyde sürekli ikamet eden insanlar da, yazın gelenler de mevcuttur. Bu insanlar yazın tarım ve hayvancılık için gelmektedir. Köyün yazın nüfusu çoğalmaktadır. Kışın sürekli yaşlılar kalmaktadır. Kışın köyün nüfusu 300 olmaktadır. Yazın geçici olarak yayla veya benzeri yerlere gezme amaçlı çıkılmaktadır. Köyde yazlık tipi evler mevcuttur. Yaz için gelenlerin kendi evleri bulunmaktadır. Köyde yazlık tarzı konutlar mevcut değildir. Herkesin evinde bahçesi vardır. Köyde yayla evi mevcut değildir.

3.2.ULAŞIM

İlçe Merkezine Uzaklığı (Km)

Köyün ilçe merkezine uzaklığı 12 kilometredir.

İl Merkezine Uzaklığı (Km)

Köyün il merkezine uzaklığı 54 kilometredir.

Ana Yola Uzaklığı

Köyün ana yola uzaklığı 11 kilometredir.

Ulaşım İmkânları

Köyde ulaşım olanakları belediye tarafından sağlanmaktadır. Yarım saatte bir otobüs kalkmaktadır. Herhangi bir sıkıntı yaşanmamaktadır.

Yollar

Köyde yol durumu kötüdür. Ana yol asfalt ama bozuk durumdadır.

Köy Yolu Tarihçesi

Köye ulaşan yol 40 sene önce elle yapılmıştır. Bakım yapılmaktadır. Ama eski yoldur.

Telefon

Köyde telefon hattı mevcuttur. İletişim hem cep telefonu hem de ev telefonundan karşılanmaktadır. GSM istasyonu bulunmamaktadır.

İnternet

Köyde internet bulunmaktadır. Cep telefonu ile kullanılmaktadır.

3.3.ÜST YAPI

Cami

Köyde 1 adet cami bulunmaktadır. Caminin ibadete açılış tarihi 25.11.1968'dir. Yüzölçümünün 697,52 m²'dir ve her türlü dini ihtiyaca cevap vermektedir. Temiz ve ferah bir lojmanı bulunmaktadır. İki adet de şadırvan vardır. Gasilhane de mevcuttur. 180 m² arsa üzerinde 130 m² bina alanına ve 170 kişi cemaat kapasitesine sahiptir. Müştemilatında cami, şadırvan ve tuvalet bulunmaktadır. Konum olarak 40,634310330936400 enlem ve 29,573146104812600 boylam da bulunmaktadır. Camii kargir yapı olup 2 katlı ve tek minarelidir. Caminin mülkiyeti köy ahalisine aittir. İnşaatı köy ahalisi tarafından yaptırılmış olup caminin mimarı köy ahalisidir. Cami yeni yapı olduğundan herhangi bir tarihi kitabesi ve tarihi eser yoktur.

İmamevi

Köy imamı camiye ait lojmanda kalmaktadır.

Kuran Kursu

Köyde Karamürsel Müftülüğüne bağlı Kuran kursu kendi binasında verilmektedir. Yaş grubu karışık ve sayı olarak tahmini 15 kişidir.

Mescit

Köyde mescit bulunmamaktadır.

Okul

Köyde okul bulunmamaktadır.

Okul İhata

Köyde okul kullanılmamaktadır.

Okul Lojman

Köyde okul lojmanı bulunmamaktadır.

Toplu Sağım Merkezi

Köyde ineklerin sağıldığı toplu bir sağım merkezi mevcut değildir.

Sağlık Ocağı

Sağlık ocağı veya sağlık evi yoktur. Köyde sağlık çalışanları için sağlık lojmanı mevcut değildir. Köyde aile hekimi bulunmamaktadır. Yalacdere'deki sağlık ocağına gidilmektedir. Oradan yararlanılmaktadır.

Müze

Köyde geçmiş dönemlere ait mirasların sergilenmiş olduğu müze mevcut değildir.

Öğrenci Yurdu

Köyde öğrenci yurdu mevcut değildir.

Pansiyon

Köyde turizm ya da eğitim amaçlı kullanılan pansiyonlar bulunmamaktadır.

PTT Şube Veya Acentesi

Köyde posta hizmetlerinin verildiği şube bulunmamaktadır. Karamürsel PTT şubesinden yararlanmaktadırlar. Köye yalnızca dağıtım olmaktadır.

Mülkiyet Özellikleri

Köyde herkesin mülkiyetinin tapusu mevcuttur. Mülkiyet tapu sahibine aittir.

Okuma Salonu

Köyde muhtarlıkta dinlenme amaçlı kullanılan kahvehanelerde okuma salonu olarak kitaplık mevcuttur. Gençler yararlanılmaktadır.

Köy Yapıları

Köyde mevcut binalar betonarme malzemedir. Köyde yapılan yeni binalar günümüz mimarisine göre yapılmaktadır. Tarihi eski evler bulunmamaktadır ama eski evlerde de oturulmaktadır.

Toprak / Kerpiç	Kargir	Tamamen Taş	Taş + Beton	Beton
				120 Hane

Oturulan Meskenlerin Yaşı

Köyde evler genelde eskidir. Yeni yapılar da bulunmaktadır. En eski ev 1995 yıllarında yapılmıştır.

Köy Konağı-Odası Durumu

Köy odası bulunmaktadır. Misafirler değil de öğrenciler ders yapmak amacı ile kullanılmaktadırlar.

Kiler, Depo, Mahzen ve Müştemilat

Köyde kiler, depo, mahzen mevcut değildir. Köyde bina, samanlık vb. yapılar yanında sahip olunan müştemilat bulunmamaktadır.

Dinlenme Tesisi

Köyde dinlenme tesis mevcut değildir.

Demirci Dükkânı

Köyde demirci dükkânı bulunmaktadır. Her türlü imkânı sağlamaktadır. Köyün bütün sorunlarını çözmektedir.

Hızır Atölyesi

Köyde hızır atölyesi bulunmamaktadır.

Marangoz Atölyesi

Köyde marangoz atölyesi bulunmamaktadır.

Sanayi Tesisi

Köyde sanayi tesisi mevcut değildir.

Düğün Salonu

Köyde düğün salonu veya benzeri yer mevcut değildir.

Samanlık

Köyde her eve ait samanlık bulunmaktadır.

Umumi Tuvalet

Köyde umumi tuvalet köy odasında mevcuttur. 1980'li yıllarda yapılmıştır.

İş Makinesi

Köyde alt yapı hizmetlerinde kullanılmak üzere şahsa ait iş makinesi mevcut değildir.

Suvat

Köyde suvat yoktur. Her hayvanın önünde kap vardır. Oradan su içilir.

Kümes Yapısı

Köyde kanatlı hayvanlar için kümesler mevcuttur. Herkesin kendisine özel samanlığı bulunmaktadır ve bakımı yapılmaktadır.

Ahırlar ve Ağıllar

Köyde herkesin evinde ahır mevcuttur fakat birkaç tane hayvan olduğu için hepsi kullanılmamaktadır. Köyde hayvanların kaldığı açık, kapalı ağıllar bulunmamaktadır.

Çadır

Yaylalara veya hayvan otlatma amacı ile köy dışına çıktığı zaman günlük gidip gelinmektedir. Çadırda kalma sağlanmamaktadır.

Fırın

Köyde herkesin evinde taş fırın mevcuttur. Bunun yanında kuzine soba vardır.

Kahvehane

Köyde kahvehane 2 adet mevcuttur. Her türlü sosyal ihtiyaçlara cevap vermektedir.

Çay Bahçesi

Köyde çay bahçesi bulunmamaktadır. Çay içmek veya boş zamanları değerlendirmek için kahvehane bulunmaktadır.

Pazaryeri

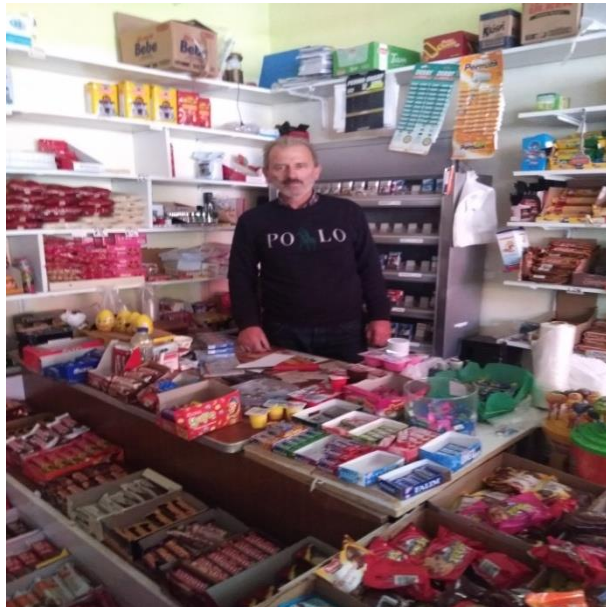
Köyde meyve ve sebzelerin satıldığı pazar kurulmamaktadır. Pazar ihtiyacı için ilçede bulunan Cuma pazarına inilmektedir.

Park

Köyde dinlenme veya eğlenme ihtiyaçlarına yönelik park mevcut değildir.

Bakkal

Köyde 2 adet bakkal bulunmaktadır. Her türlü ihtiyaç karşılanmaktadır. İsmail Yavuz Salih Sağdıç'tır.

Plaj

Köy deniz kıyısında bulunmamaktadır ve bu neden plaj mevcut değildir. İnsanlar deniz ihtiyacı için ilçede bulunan plaja gitmektedirler.

Orman Yangın Müdahale Merkezi

Köyde orman yangın müdahale merkezi mevcut değildir.

Orman Yangın Gözetleme Kulesi

Köyde orman yangın gözetleme kulesi mevcut değildir.

Köy Demirbaşları

Köyün sahip olduğu muhtarlık ve ihtiyar heyeti tarafından kullanılan malzemeler; masa, bilgisayar, sandalye, evrak dolabıdır.

Orman Deposu

Köy eskiden orman köyüdü.

Spor Sahası

Spor sahası vardır.

Spor Salonu

Köyde insanların spor amaçlı kullandığı salonlar mevcut değildir.

Çeşmeler ve Köy Çeşmesi

Köyde çeşme bulunmaktadır ve su içilmektedir. 2012 yılında yapılmıştır.

Elektrik

Köye elektriğin ne zaman geldiği bilinmemektedir. Köyde 2 adet trafo mevcuttur. Hayriye merkez'deki trafo 1977 yılında, diğer trafo da 2016 yılında yapılmıştır.

Trafo Adı	Trafo kodu	Tipi	Gücü	Mahalle	Tarih
Hayriye Mod	TRP 4338	Bina	160	Hayriye Merkez	18.02.1977
Hayriye TR1	TRP 4339	Direk	100	Hayriye	10.10.2016

Aydınlatma

Köyde evlerin elektrik ile sokakların ise sokak lambası ile aydınlatılması sağlanmaktadır. Elektrik olmadığı zaman herkes kendi imkânı ile aydınlatma sağlar. Muhtarlıkta jeneratör mevcuttur. Herkes oradan telefon ihtiyacını ve şarj ihtiyacını karşılamaktadır.

GSM İstasyonu

Köyde GSM istasyonu bulunmamaktadır.

Tarımsal Enerji Nakil Hattı

Köyde tarımsal enerji nakil hattı mevcut değildir.

Sokak

Köyde sokaklar bulunmaktadır. İsimleri; Erenler Mahallesi, Hayriye Mahallesi, Şehitlik Mahallesi, İzzet Beygoviç Mahallesi, Koca Yokuş Mahallesi, Kışla Civarı Mahallesi. Numaralar mevcut ama tabela bulunmamaktadır. Köyde çıkmaz sokak bulunmamaktadır.

Çevre Düzenleme

Köyde çevre düzenleme yapılmaktadır. En son 2016 yılında her türlü temizlik yapılmıştır.

Gasilhane

Köyün camisinde gasilhane mevcuttur.

Kaldırımlar

Köyde kaldırım bulunmamaktadır. Parke yapılmaktadır.

Isınma

Köyde ısınma ihtiyacı soba ile karşılanmaktadır. Doğalgaz bulunmamaktadır.

Kamp Alanı

Köyde insanların dinlence, tatil veya turizm amaçlı olarak kullandıkları kamp alanları bulunmamaktadır.

Muhtarlık Binası

Köyde muhtara ait bina olarak kahvehane kullanılmaktadır. Mülkiyeti Karamürsel Belediyesine aittir. Muhtarlık Hizmet Binasının betonarme yapıda olduğu, 2005 yılında Özel İdare tarafından yapılmıştır.

3.4.ALT YAPI

Cadde

Köyde mevcut cadde de dâhil olmak üzere bu tür yapılar 2016-2017 yılında yapıldı. Tabela bulunmamaktadır.

Köprü

Köyde köprü bulunmamaktadır.

Kanalizasyon

Köyde kanalizasyon mevcuttur. Genel Müdürlük tarafından yapıldığı 2 adet foseptiğe deşarj olduğu, kanalizasyon 4.000 metre, yağmur suyu 350 metre, içme suyu 4.000 metre uzunluğundadır. Köyde rögar kapakları mevcuttur. Durumlarında sorun bulunmamaktadır. Köyde foseptik türü kuyular mevcuttur ve dereye akmaktadır. Çevreyi kirletmektedir.

Menfez

Köyün içerisinde geçen menfez bulunmamaktadır.

Arıtma Tesisi

Köyde arıtma tesisi bulunmamaktadır.

Sulama Kanalları

Köyde sulama kanalları mevcut değildir.

Artezyen

Köyde artezyen kuyusu bulunmamaktadır.

Derin Kuyu Pompa

Köyde su içme amaçlı derin kuyular bulunmamaktadır.

Drenaj Kanalları

Köyde drenaj kanalları bulunmamaktadır.

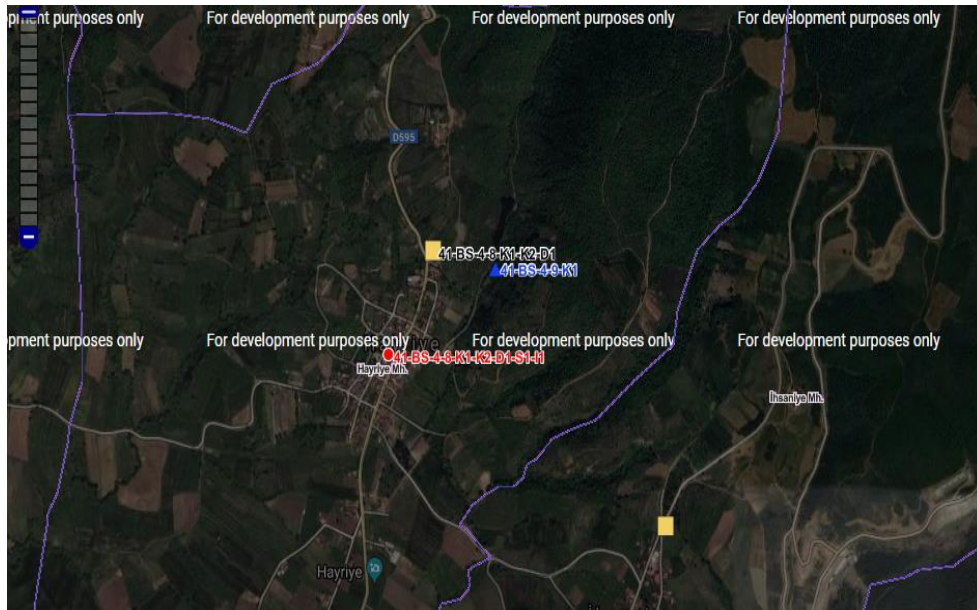
İçme Suyu

Köyde içme suyu ihtiyacı çeşmeden, Akçat Köyünde, İnebeyli köyü suyundan yararlanılmaktadır. İçme suyu yerel kaynaklardan da karşılanmaktadır. Köyde içme suyu ihtiyacını gideren su deposu mevcuttur. Ancak bakımı gerekmekte ve depo yetersiz kalmaktadır.

Depo Adı	Adres Mevki	Hacmi
Hayriye Köyü Su Deposu	Hayriye Köyü\ Karamürsel	80

Köyde sular çeşmeden içilmektedir. İçme suyu hattı ve foseptik kuyuları İSU Genel Müdürlüğü tarafından yenilenmiştir. Hayriye İhsaniye Su Kaynağı; 8 metre derinlikte olup, aktif olarak kullanılmaktadır. Debisi 8 lt/sn'dir. Kaynak koruma alanı mesafesi 8 metredir. Hayriye köyüne ait 80 tonluk ve İhsaniye köyüne ait 80 tonluk su depolarına aktarılarak şebekeye dağıtımı sağlanmaktadır. Numune izlem noktası Hayriye kahvehane ve İhsaniye kahvehane olup; "İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkındaki Yönetmelik" hükümlerine göre gerekli kontrolleri yapılmaktadır.

Kaynak Adı	Kaynak Türü	Kullanım	Klor Cihazı Var mı?	Yer Altı Suyu			Kaynak Kodu
				Koruma Alanı Mesafesi	Debisi	Derinliği	
Hayriye İhsaniye Dere Kaynağı	Yeraltı Suyu	Aktif	Var	8 m	8 lt/sn	8 mt	41-BS-4-8-K2

EKONOMİK HAYAT

4.EKONOMİK HAYAT

4.1.TARIM

Arazi Yapısı

Arazi yapısı engebeli ve düzdür. Kumlu, killi toprak yapısına sahip olup mevcut topraklarının %30'u verimlidir. Kara toprak, killi toprak.

Ekme, Biçme, Ürün Alma

Eskiden hububat tarımı yapılırken insan gücü, hayvan gücü ve kara saban kullanılırdı. Şimdi modern usullerle; traktör alet makineleriyle ekim yapılıyor. Dikim ise insan gücüyle yapılıyor. Meyve çukurları kürek ve belle, fidanlar ise elle dikilir.

Yetiştirilen Ürün Türleri

Sebze Çeşitleri	Miktarı	Alanı	Yetiştirme Şekli
Bamya	10 ton	40 dekar	Aile içi tüketim/satış
Domates	150 ton	50 dekar	Aile içi tüketim/satış
Kavun	625.000 ton	250 dekar	Aile içi tüketim/satış
Karpuz	625.000 ton	250 dekar	Aile içi tüketim/satış
Kışlık lahana	125.000 ton	50 dekar	Aile içi tüketim/satış

Hasat Usulleri

Hububat hasadı biçerdöverlerle yapılır. Ürün römorkla evlere taşınır. Buğday ürünü tüccara satılır. Diğer hububat ürünleri hayvan yemi olarak kullanılır. Tüm hasat işleri aile bireyleri tarafından yapılır. Elle ve tarım aletleri ile genellikle civar köylerden ve imece usulü ile çözülür.

Tarım Arazisi (Ha)

Sulu Tarım	Kuru Tarım
200 dekar	1250 dekar

Meyvecilik

Meyve Türleri	Alanı	Ağaç Sayısı
Elma	5 dekar	250
Ceviz	200 dekar	3.000
Kiraz	10 dekar	500
Zeytin	5 dekar	250
Şeftali	10 dekar	500
Trabzon hurması	15 dekar	750

Sebzecilik

Sebze Türleri	Alanı	Durumu
Domates	50 dekar	Aile içi tüketim/satış
Bamya	40 dekar	Aile içi tüketim/satış
Kavun	250 dekar	Aile içi tüketim/satış
Karpuz	250 dekar	Aile içi tüketim/satış
Kışlık nane	50 dekar	Aile içi tüketim/satış

Seracılık

Cam Sera	Plastik Sera	Alçak Tünel	Yüksek Tünel
	2 adet	2 adet	

Süs Bitkileri

Cinsi	Adı	Dış Mekânda	İç Mekânda	Düşünceler

Sanayi Bitkiler

Köyde ham madde olarak kullanılan sanayi bitkileri üretilmiyor.

Bitki (Dal) Aşılama

Aşılama çeşitleri:

- 1)Yaprak aşısı
- 2)Yarma Aşısı
- 3)Göz Aşısı

4)Kalem Aşısı Sadece cevizlere yarma aşısı yapılır. Aşılı bir cevizden çelik alınır. Aşılacak ağaca temas ettirilir. Sonra bantla sarılır. Topraklama işlemi yapılır. 2 ay sonra sürgün verirse bant açılır.

Tarımsal Sulama Çeşitleri

Sulama Durumu	Bahçe	Tarla	Sulama Kaynağı	Düşünceler
Damlama	Evet	Evet	Tanker	Hortumla

Sulama Durumu

Sebze ve meyvelerin su ihtiyacı genelde derinlerden alınan su motopomp ve santrifüjle çekilir. Tankerlere doldurulur. Hortumla su can suyu olarak verilir.

Tarımsal İşletmeler

İşletmenin Adı	İşletmenin Türü	Kapasitesi/Üretim Miktarı	Çalışan Sayısı	Durumu

Doğrudan Gelir Ve Kredi Desteği

Doğrudan gelir desteği alan 11 çiftçi bulunmaktadır. Gelir türü ise mazot gübre desteğidir. Ersin DEMİR (59 da), Fatih YAVUZ (81 da), Fatma KESKİN (32 da), Gülden Akgün (22da), Halil ERDOĞAN (40da), Hikmet Cengiz (82da), M. Türkan Börek (48da), Nait Aksoy (122da), Nail TETİK (80da), Osman Gökçe (74da), Rahmi Sağkol (96da) 10 Kişi. Mazot-Gübre-Hayvan desteklemesi var.

Kooperatif

Köyde tarımsal, kalkınma, üretim vb. amaçlı kooperatif bulunmamaktadır.

Tarım Danışmanı

Köyde istihdam eden veya görevlendirilen tarım danışmanı bulunmamaktadır. Her türlü teknik destek (bitkisel ve hayvansal konularda) İlçe Tarım Müdürlüğünden yapılmaktadır.

Tarımsal Kurslar

Köyde kadınlara yönelik biçki nakış kursu açıldı. Erkeklere yönelik ise kasaplık konusunda kurs açıldı.

Yardım Ve Kredi

Ziraat Bankasından traktör ve alet makine alımı için kredi alımı vardır. Tarım Kredi Kooperatifinden ise yem, gübre ve her türlü hammadde alımı için alınan krediler mevcuttur. Tarım Bakanlığı projelerinden olan "Genç Çiftçi" projesinden ise Fatih YAVUZ isimli çiftçi yararlanmıştır.

4.2.HAYVANCILIK

Yetiştirilen Hayvan Türleri

Cinsi	Ahır Veya Hane Sayısı	Hayvan Sayısı	Nerde Yaşadığı	Durumu
Büyükbaş	40	400	Ahır	Eski ve yeni tip/ Kültür ırkı
Küçükbaş	7	200	Ağıl	Eski tip/Merinos ve Kıvırcık

Hayvan Mevcudu

Büyükbaş Hayvan	Küçükbaş Hayvan
400	200

Kümes Hayvanları

Tavuk	Horoz	Kaz	Diğer
1200	400	-	-

Kümesler

Sahiplerin bahçelerinde bulunan kulübe şeklinde kanatlı barınakları bulunmakta olan kanatlılar için başka alan yoktur. Aileler kendi ihtiyaçlarına yönelik kanatlı beslemekte olup, ihtiyaçları dışında olanları ise yumurta satış veya verimden düşmüş tavukların satışı şeklinde elden çıkarmakla köye ekonomik katkıları sağlarlar.

Süt Mandırası

Köyde süt mandırası bulunmamaktadır.

Süt Sağım Ünitesi

Köyde bulunan hayvancılık işletmelerinin % 20'sinde süt sağım ünitesi bulunmaktadır.

Çobanlık

Köyde (mahallede) hayvan bakım, besleme ve gütmeye işleri hane sahipleri tarafında yapılmaktadır. Çoban yoktur.

Hayvansal Ürün Üretimi, Çeşitleri, Elde Edilişleri

Üretim Cinsi	Üretim Çeşitleri	Üretim Miktarı	Üretim Şekli	Durumu
Hayvansal Ürünler	Yoğurt	5 ton	El emeği	Aile içi tüketim
Hayvansal Ürünler	Tereyağı	600 kg	El emeği	Aile içi tüketim
Hayvansal Ürünler	Peynir	4 ton	El emeği	Aile içi tüketim
Hayvansal Ürünler	Süt	600 ton	El ve sağım ünitesi	Aile İçi Tüketim/Toptan Satış

Hayvansal Ürünlerin Pazarlanması

Hayvansal ürünlerden sütler Süt Birliği tarafından toplanarak büyük fabrikalara verilir veya Karamürsel Cuma pazarında perakende olarak satılmaktadır. Ayrıca süt hane hane dolaşarak da satılmaktadır. Peynir, tereyağı ve yoğurt aileler tarafında tüketilmektedir. Dana ve koyun-keçi kurbanlık olarak dışarıya ve hayvan pazarlarına pazarlanıyor.

4.3.EKONOMİ

Hanedekilerin Meslekleri

Köyde hanelerin geçimini sağlayan kişiler genelde SGK, Tarım Bağ-Kur veya esnaf kefalet emeklisidir. Esnaf ve fabrikalar.

Hanelerin Yıllık Geliri

Köyde hanelerin geçimini sağlayan kişiler genelde SGK, Tarım Bağ-Kur veya esnaf kefalet emeklisidir. Tersane, fabrika ve memurluktan emekli olan insanlar köyde yaşar. Ortalama gelir ise yıllık 16.000,00 TL ile 20.000,00 TL arasında değişmektedir.

Yıllık gelirleri fabrika çalışanları 20.000 civarı. Diğer tarım ve esnaflık yapanların gelir durumu şartlara göre değişim gösteriyor.

Ekonomik Faaliyetler

Tarım ve hayvancılıktan başka insanların yapmış olduğu herhangi bir gelir getirici faaliyet bulunmamaktadır.

Ticari Faaliyetler

İş Yeri Adı-Türü	Adedi	Kapasitesi-Durumu	Hizmet Yılı	Sahibinin Adı-Soyadı
Kayra Büfe	1	-	2	Naim ERDOĞAN
Hayriye Köyü Bakkalı	1	-	30	Salih SAĞDIÇ
Yavuz Kiraathanesi	1	-	40	Engin YAVUZ
Hayriye Köyü Kiraathanesi	1	-	40	Salim ÖZTÜRK

Sanayi Durumu

Köyde sanayi bulunmamaktadır.

İş Yerleri

Köyde asfalt kenarında gelip geçen insanların ihtiyacı için köfteci dükkânı açılmış olup, kuruluş aşamasındadır.

Benzin İstasyonu

Köyde benzin istasyonu bulunmamaktadır.

Tüketim

Üretilen ürünler aileler tarafından tüketilir. Üretilmeyen ürünler ise para ile satın alınır.

Ölçme, Tartma, Hesaplama Birimleri

Üretilen ürünler aileler tarafından tüketilir. Üretilmeyen ürünler ise para ile satın alınır.

Pazarlama

İstanbul Haline gönderilir. Ayrıca ilçede kurulan semt pazarında perakende olarak satılır.

Taşımacılık

Özel aracı olanlar dışında toplu taşıma aracı olan minibüsü kullanırlar. Ayrıca öğrenciler Milli Eğitim tarafından tahsisli minibüslerle, gerek Yalakdere gerekse Karamürsel'deki okullara taşınır. Herkes kendi aracıyla ürünlerini taşıyor.

Toplulaştırma

Arazi toplulaştırması yoktur. Kadastro çalışmaları 1956 yılında yapılmıştır. Ayrıca 2015 yılında yenileme çalışmaları yapılmıştır.

Diğer Ekonomik Faaliyetler

Köyde ufak çaplı sebze üretimi ile tek tük hayvancılık faaliyeti dışında ekonomik faaliyetler yapılmamaktadır.

GEÇİŞ DÖNEMİ

5.GEÇİŞ DÖNEMİ

5.1.DOĞUM

Ebelik

Eskiden evlerde doğum yapılırdı. Doğumu da ebeler yapardı. Şuan hastanelerde uzman ebeler tarafından yaptırılıyor. Karamürsel'e hastaneye gidilerek yapılır.

Gebelikten Korunma

Koruma yöntemleri biliniyor.

Hamilenin Kaçınmaları

Eskiden hamilelik gizlenirdi. Utanırlardı söylemeye. Belli olmasın diye bol kıyafetler giyerlerdi.

Kısırlığı Giderme Yolları

Genelde bu durum kabullenilse de özellikle gençler her türlü tıbbi yardıma başvuruyor.

Aşerme

Aşermeler kişiden kişiye değişirdi ama genelde olurdu.

Çocuğun Cinsiyetinin Tayini

Cinsiyet tahmin etme vardı. Karnı öne gidince erkek, yana doğru yayılırsa kız diye tahmin ederlerdi.

Doğum Öncesi

Doğumdan önce hazırlıklar yapılırdı. Evde temizlik yapılırdı. Bebeğe eşyalar zıbınlar battaniye falan hazırlanırdı.

Doğum Sırası

Doğum sırasında alınan herhangi bir tedbir yoktur. Eskiden ebe çağırılırdı. Ebe doğum yaptırırdı. Şimdi ise hastanelerde doğum günü bile alınıyor. Her şeye hazırlıklı gidiliyor.

Doğum Sonrası

Doğum sonrası alınan tedbir veya gelenek görenek yok.

Ad Verme

Yeni doğan bebeklere isimleri büyükler koyardı. Anne baba isimleri koymazdı. Bebeklere büyüklerin isimleri konurdu. Köyün hocası veya imamı gelip kulağına ismini söyler. Genelde dede, anneanne, babaannemizin isimleri koyulurdu. İsim koyulurken kulağına 3 kez ismi söylenirdir, tören yapılmazdı.

Çocuğun Göbeği Ve Göbekte İlgili İnanışlar

Bebeğin göbeğini saklarlar atmazlardı. Bazıları da bebeğin göbeğini ileride ne olmasını istiyorlarsa mesela doktor olmasını istiyorsa, hastanenin bahçesine gömerlerdi. İnsan parçası olduğu için göbek bağı toprağa gömülür.

Çocuğun Yıkanması

Yeni doğan bebeği büyükler yıkardı. Daha sonradan öğrenince, alışınca anne yıkar. Bebekleri ılık suyla yıkarlar.

Çocuğu Sütten Kesme

Çocuğu süttten 2 yaşında keserlermiş. 2 yaşında yalancı emzik gibi yöntemlerle kesilir.

Lohusalık/Kırklı

Lohusa kadını eskiden tek bırakmazlarmış. şimdi bırakanlar oluyor.

Kırk Basması /Kırk Karışması

İki bebeği bir araya getirmezlerdi. 40 günlük bebekler bir araya gelmez. Kırkarı karışır diye. Ancak genç anne babalar bunlara dikkat etmiyor.

Kırkılama/Kırk Uçurma

Doğumdan sonra kırk gün süreyle anne ve çocuk evden dışarı çıkmaz. Mezarlığın yanında geçinilmez. Çıkarsa kırk basar derlerdi.

Tuzlama

Köyde bebek doğduktan sonra tuzlama yöntemi yapanlar varmış.

Yeni Doğan Çocuğa Kesilen Kurban/Akika Kurbanı

Köyde Akika kurbanı kesilmektedir. Erkek çocuğuna iki tane kız çocuğuna bir tane kesilmektedir Yeni doğan çocukla ilgili isteyen adak adar. Mevlit okunur, dualar okunur, yiyecekler dağıtılır. Sadaka verilir, Akika kurbanı kesilir.

Yeni Doğan Çocuğa Okutulacak Mevlit/Altı Aylık Kınası.

Yeni doğan bebeğe mevlit okutulur. 40 gün içinde okutulur. Mevlit okutma işini herkes yapmaz. Kadınlar arasında bir okuma olur.

Diş Çıkarma

Bebeğin parmağı gübreye basılınca ilk dişi rahat çıkardı. Diş çıkarması sırasında yardımcı olunacak oyuncaklar alırlar. Diş çıkaracağı zaman dişleri kaşınacağı için bebeği dişlerini kaşması için bir cisim verilir. Çocuğa çığneyecek ve diş etlerini kaşıyabileceği vb. şeyler verilir.

Çocuk Kırkılama / Diş Bulguru Kaynatma

Bebek 40. gününe gelince kırklanırmış. Kırk tane küçük taş ve yüzük atılırmış suya. O suyla annede yıkanırmış. Bebek kırklanırmış. Suya yüzük ve kırk su koyarlarmış. O suyla annede yıkanırmış. O yıkanan suyu sonra gülün altına dökerlermiş. Çocuk kırk günlük olmadan dışarıya çıkarılmazmış.

40 gün bebeği alıp size uzakta oturan bir büyüğe götürüyoruz. İyi dilekler söyleyip kendi aralarında hazırladıkları ipi (şeker, yumurta vb.) başına koyuyorlar. Uzun bir ömrü olsun, saçları sağlıkla beyazlasın diye. şekeri veriyorlar, Seker gibi tatlı olsun diye.

Çocuk Ağlaması

Çocuk nazar olunca, değişik ağlarmış. O zaman dua okurlardı.

Yeni Doğan Çocuğun Kesilen İlk Saçı Ve Tırnağı

Yeni doğan bebeğin ilk saçını düzgün keserlermiş. Düzgün insan olsun diye. Doğan bebeğin ilk saçının gramı kadar para verilirmiş. Kesilen saçın gramına göre birine ağırlığı kadar para verilir. 1 yaşında kesilir kesen berbere hediye verilir.

Bebeğin ilk saç kesimi genellikle 1 yaş civarında yapılır. Bebeğin saç kesimi de ailelerin tercihine bağlı. İster kuaförlere gidip keserler ya da evde kendileri keserler. Genelde iki kişiyle kesilir. Biri tutar, biride tırnağı tırnak makasıyla dipten kesmemeye ve iltihap riski oluşturmamaya özen gösterir. Tırnak makasıyla kesilir.

5.2.SÜNNET

Sünnet Düğünü

İlk önce hazırlıklar başlar. Çocuğa yatak yapılır. Sünnet kıyafetleri alınır. Gereken malzemeler, yiyecekler hazırlanır. Daha sonra kına yapılır, çocuğun eline kına yakılır. Kınadan sonra sünnet arabasıyla konvoy yapılır. Sünnet çocuğu arabayla gezdirilir. Sonra sünnetin yapılacağı yere geçilir. İsteğe bağlı düğün yâda mevlit şeklinde de yapılabilir. Gelen misafirlere yemek ikramı olur. Sünnet düğünü genelde 6-8 yaş aralığında gerçekleşir.

Sünnet Gelenekleri

Sünnet gelenekleri yok.

Sünnet Yaşı/ Dönemi

Çocuk genelde 7-8 yaşına gelince yapılır. Ama isteyen istediği zamanda da yapabilir. Artık doğduğu andan itibaren her zaman yapılabiliyor.

Sünnet Olma Usulleri

Hastanede, doktor kontrolünde yapılıyor.

Sünnet Hazırlıkları

Çocuk sünnet olmadan önce eşya ve yatak hazırlığı olur. Yatak tülbentlerle süslenirdi. Çocuğa sünnet kıyafetleri alınır. Sünnet yatağı hazırlanır. Sünnet alışverişi yapılır. Kınası yakılır. Sünnet olacağı gün doktora gidilir. Doktorda sünnet yapılır.

Kirvelik

Köyümüzde kirvelik geleneği yoktur.

Sünnet Hayırlama

Düğüne benzer şekilde yapılır. Yakınlar altın, para takar. Biraz yakınlar hediye eşyalar getirirler. Mevlit okunur. Yemek dağıtılır. Gelen misafir hediyesini getirir. Aile büyükleri ve aile yakınları sünnet çocuğuna altın veya para takarlar veya hediye verilir.

5.3.ASKERLİK

Askere Uğurlama

Askere gidecek kişi için asker eğlencesi dediğimiz eğlenceler yapılır. Mevlit okutulur. Gençler kendi aralarında eğlence yaparlar. O gece şarkılar, türküler çalınır. Askere gidecek kişinin yakınları o gece oynar ve eğlenirler. Bu eğlenceler genelde köy meydanında yapılır.

Asker Karşılama

Askerden dönen gençlere mevlit okutulurdu. Ziyaretlere gidilirdi. Evlerde bayrak asılıyor, karşılanıyor. Askerden dönen kişiye büyük bir karşılama hazırlanır. Askere giden kişinin arkadaşları, ailesi ve yakınları onu büyük bir mutlulukla beklerler.

Asker Ziyaretleri

Genelde eve göz aydınlığına gidilir.

Asker Mektubu

Eskiden askerdeyken çok mektuplaşma varmış. Şimdi genellikle telefonla iletişim kuruluyor.

Askerlik Anıları

Genelde gençler askerlik anıları anlatır.

Seferberlik-Kurtuluş Harbi Anıları

Sadece bildiğimiz Kore savaşı var. Dedemin dedesi katılmış.

5.4.EVLENME BİÇİMLERİ

Görücü Usulü

Kız isteme şeklinde olur genelde. Görücü usulü aile bireylerinin iki genci bir birlerine yaklaştırırlar ve bir gün aynı ortamda birbirlerini görmelerini sağladığı usuldür. Genelde görücü usulü oluyor. Normal evlilikte var. Kızın ailesi izin verirse kızı istemeye gelirler. İzin vermezse erkek ile kız kaçarlar. Görücü usulü evlenmek ise birinin aracılığıyla evlenmek demektir. Kız ile erkek bir yerde buluşurlar. Eğer olumlu olursa evlenirler.

Kız Kaçırma

Eskiden köyde kız kaçırma varmış. Şimdi kaçma olayları bitmiş.

Dışarıdan Evlenme

Başka bir yerden gelen erkekler o köydeki kızı görür ve beğenirlerse evlenirler. Evlenilecek kişinin maddi durumu, tutum ve davranışlarına bakılır. Konuşup beğenir ve evlenirler ama köyde oturmak şartıyla.

İç Güveysi

Evlenen kız eşinin anne ve babasının yanında aynı evde oturması durumuna pek rastlanmaz.

Tercihli Evlilik

Eskiden daha fazla görücü usulü olurdu. Tercihli evlilik çok olmazdı.

Tanışıp Anlaşarak Evlenme

Gençler arasında yaygındır.

İkinci Evlilik

İkinci evlilik yaşanır. Kişiden kişiye değişir. Bazı kişiler düğün yaparken, bazı kişiler daha sade bir kutlama yaparlar. İkinci evlilik vardır. Yapılması normal karşılanır. Kişilerin isteklerine göre evlenme şekilleri değişir. Eşinin ölmesi veya boşanma nedeniyle ikinci evlilik yapılır.

5.5.EVLİLİK

Evliliğin Tanımı

Evlilik 2 iken 1 olmaktır. Senin annen, benim annem, senin paran demeden, her şeyin bizim olmasıdır. Evlilik bir olmak birlikte olmak demektir. Karşıdaki kişiyle eş olmak demektir. Çok ciddi düşünülmesi gereken bir şeydir. Beyaz gelinlikle başlar, ölene kadar devam eder.

Evlilik Yaşı

Eskiden köyde kızlar geç evlenirdi. Küçük yaşta evlenme pek yoktu. Erkekler 19 yaşına gelince evlenmeye başlardı. Askerliği beklemezlerdi.

Eş Seçimi

Gelenek görenek olarak anneler görür beğenir. Oğlana ya da kıza gösterilir, iki tarafın beğenisiyle evlenme olur.

Evliliğin Beyanı

Her birey ilk olarak aileler anlaşmak üzere bir araya gelir. Davetiye dağıtılarak yakınlar davet edilir. Camide anons yapılarak duyurulur. İlk önce ailelerle paylaşılır. Aileler onaylarsalar aralarında kız isteme gerçekleşir. Sonrada söz kesilir. Davetiye ile nikâh, düğün yapılır.

Kısmet Açma

Kısmet açma, fal bakma gibi durumlar yoktur. Evlenme çağına gelip de evlenemeyen kızlar kendilerine ne zaman evleneceklerini öğrenmek için fal baktırırlar.

Kız Görme/Kız İsteme

Kız görme kız isteme normal usullerle olurdu. Büyükler gider kıızı görür, sonradan kız isteme olurdu. Aile büyükleri ve damat hediyesini, çiçeğini ve çikolatasını alır ve kıızı istemeye giderler. Yüzük takılır.

Başlık Parası/Süt Parası/Mehir

Başlık parası yoktur. Mehir uygulaması vardır.

Söz Kesimi

Öncelikle erkek tarafı kız tarafına kız istemeye gelmek istediklerini haber verir. Gün kararlaştırılır. Erkek tarafı da eve gider. Kız tarafı misafirlere ikram etmek üzere hazırlıklarını yapar. Erkek tarafı da elinde çikolata ve çiçekle gelir. Kız kahveleri getirip içildikten sonra istemeye geçilir. Yüzükler takılır ve söz kesilir. Söz kesimi bir yola başlangıç koyduklarının söz verdiklerinin göstergesidir.

Nişan (Adetleri, Törenleri)

Söz kesildikten sonra, nişanda giyilecek kıyafetler damadın annesi ve gelinle birlikte bakılır. Daha sonra yüzükler vs. alınır, hazırlanır. Nişanda da tepsi getirilir ve aile büyüklerinden bir erkek yüzükleri dualarla takar. Sonra gelinle damat dans eder. Nişan pastası kesilir. Kendimize has âdetimiz yok. Bilindik usullerle nişan yapılır.

Boşanma

Oluşmuş bir gelenek yok. Boşanma genelde olmasa da arada olanlar mevcut.

5.6.DÜĞÜN

Düğün Yeri

Düğünler evlerde ya da köy meydanlarında davullu zurnalı olur. Alanlar süslenir. Kına geceleri asker eğlenceleri, köyün meydanında bir açık alan var genellikle orda yapılır. Bazı aileler kendi bahçelerinde yapmayı tercih eder. Düğün salonu yok. Açık alanda yapılacaksa süsleme yapılıyor.

Düğün Zamanı

Düğünler genelde yaz döneminde olur. Bütün düğünler cümbüşlü zurnalı olurmuş. Hasat dönemine denk getirilmez.

Düğün Şekli

Genelde kır düğünü yapılıyor. Erkekler ve kadınlar bir arada oluyor. Ama beraber oynanmıyor. Düğün salonlarında yapılıyor. Kadın erkek genelde aynı ortamda da oluyor.

Davetiye/Okuntu

Düğünler gezilerek duyurulmuş. Uzaktaki kişilere de davetiye verilirmiş. Anonsta yapılmış. Şimdi davetiye bastırıyoruz. Ama yine de köye duyurmak için camiden anons yapılıyor. Telgraf gelmiyor. Telefonla arıyorlar.

Çeyiz Alma/ Çeyiz Serme

Kızlar eskiden çeyiz hazırlarlardı. Kanaviçe, dantel gibi el işleri yaparlardı. Genç kızlar çeyizlerini hazırlarlar, yakınları da yardımcı olurlar. Çeyiz sermesi yapılır. Aileler eksik eşyaları alarak katkıda bulunurlar.

Genç kızlar eski zamanlarda okula gitmedikleri için 15-16 yaşlarında bütün çeyizlerinde hazırlamıştır. Erkek tarafı hem kendine hem de karşı tarafa çeyiz hazırlar. Çeyiz hazırlandıktan sonra çeyiz bakması olur. Anne genelde elişleri ile yardım eder.

Kına Gecesi

Kına gecesi adetleri vardır. Darbuka çalarlardı. Kınalarda kadınlar kendi aralarında eğlenirlerdi. Kınayı ailede büyük yenge varsa o yakardı. Kına yaparlar ve kayınvalide gelinin eline altın koyup kınayı yakarlar.

Erkek Kınası

Köyde erkek kınası yapılmamaktadır.

Gelin Hamamı

Köyde gelin hamamı yapılmamaktadır.

Damat Tıraşı

Damat tıraşı vardı düğün günü kapının önünde olurdu. Damat o gün arkadaşları ile birlikte berbere gider ve masrafları kendi öder. Eskiden vardı şimdi bu adetler yavaş yavaş kalktı. Sağdıç var, sağdıç damadın bütün işlerinde yardımcısıdır.

Duvak

Eskiden duvak uygulaması vardı. İpek kırmızı duvak takarlardı. Kına gecesinden bir gün önce kızın arkadaşları tarafından toplanırlar. Kendi aralarında eğlence yaparlar. Sonra kıza duvak takılır. Kız kapıdan çıkınca duvağı önüne atar. Duvak parası alır damattan ve kaynatasından.

Gelin Alımı

Gelinin abisi veya erkek kardeşi varsa gelinin beline 3 defa kurdeleyi bağlar. Kız babasıyla helalleştikten sonra dualarla evden çıkar. Üzerine şeker atılır.

Nikâh

Evlenecek kişiler ve şahitler dini nikâhı kıyacak kişiyi cepheden görecek şekilde oturulur. Nikâhı kıyacak kişi dini nikâh için gerekli duayı okuyarak nikâha başlar. Geline damada ve şahitlere soracağı soruları sorar ve dua ile sonlandırır. Genelde önce yapılır ama isteyen düğün yapmadan da nikâh yapabilir. İlk önce resmi nikâh sonrasında dini nikâh yapılır. Resmi nikâh belediyede yapıldıktan sonra evde köy veya mahalle imamı gelir dini nikâh yapar.

Düğünlerde Çalınan Çalgılar

Piyanişler org çalar, davul zurna çalınır, klarnet çalınır.

Düğün Yemeğı

Düğüne gelen misafirlere ev yemekleri yapılır. Onlara ikram edilir. Düğün salonunda ikram olur.

Düğün Sonrası

Gelin eve geldikten sonra yakın veya uzak akrabaları da oturmaya gelir. Akrabalar birinin evinde toplanılır. Orada gelinin başına şeker ve para dökülür. Ya da gelinin evine hayırlı olsunadır.

5.7.ÖLÜM

Ölüm Sırası

Bütün köylü cenazeye gider. Yakın komşular yemek yapıp götürür, 7 akşam duası sürer. Dualar okunur. Cenaze evine yemekler getirilir. Baş sağlığına gidilir.

Ölümün Duyurulması

Camiden anons yapılarak duyurulur. Sala okunur. Anons edilir.

Yıkama

Hastanede öldü ise hastanede yıkanır. Köyde ise köyün gasil hanesinde imam tarafından yıkanır. Cenazeyi kadın ise bilen biri, erkek ise imam yıkar.

Kefenleme

Kefenleme ile ilgili bir gelenek yok, dini usullere göre yapılır.

Ölünün Bekletilmesi

Gece öldüyse sabaha kadar bekletilir. Çünkü bizim burada gece ölü gömülmez. Uzaktan gelecek var ise en fazla 1 gün bekletilir.

Cenazenin Taşınması

Cenaze önce caminin önünde tutulur. Sonra cenaze evine getirilip helallik alınır. Sonra tekrar caminin önüne götürülür. Cenaze namazı caminin önünde kılınır. Cenaze omuzla taşınır. Cenaze aracıyla geldiyse mezarlığa onunla gider, yoksa omuzda gider. Caminin önünde tutulur. Camiden mezarlığa 4 kişiyle omuzla taşınır.

Ölünün Gömülmesi

Ölünün gömülmesi ile ilgili her hangi bir âdetimiz yoktur.

Ölüm Sonrası

Ölen kişinin ardından yedi gece okunur. Okuma yapılır. Evde veya camide 6. gün evde 7. gün camide 40. Gün camide mevlit okutulur. Ölen kişinin ardından 7 gece dua okutulur. Pilav dağıtılıp, Kuran okunur.

Cenaze Namazı

Gelenek yok. Din neyi emrettiyse öyle kılınır.

Telkin/Talkın

İmam tarafından gerçekleştirilir. Gömüldükten sonra talkın getirirken hoca bekler.

Taziye

Ölen kişinin evine veya yakınının yanına gidilir. Sarılarak ya da tokalaşarak, ölen kişinin yakınına başsağlığı dilenir. Cenaze evine komşuları yemek götürürler.

Yas Tutma

Cenaze günü evde televizyon açılmaz. 7 gün yas tutulur genelde. Cenazeye yakın zamanlarda düğüne gidilmez.

Ağıtlar

Ağıt yakılmaz. Bağıra bağıra ağlamak çok günahtır.

Cenaze Yemeği

Gömüldükten sonra yemek verilir. Komşuları cenaze evine yemek götürürler. Komşuları ile yardımlaşarak yemek verilir.

Ölünün Eşyaları

İhtiyacı olanlara dağıtılır. Yakınlar da birer parça alır. Kendi aralarında paylaşırlar.

Ölümü Düşündüren Ön Belirtiler

Birisi ölümün yaklaştığını fark etmeye ve onu kabul etmeye başladığı zaman çevresinden çekilmeye başlar. Ziyaret etmek isteyenleri geri çevirir. İştahı azalır, kilo verir vb. Öleceği zaman ölülere sayıklar, yüzü solar, yaşlılık belirtileri olur.

Mezarlık

Büyük bir alanda etrafı duvarlarla çevrili içerisinde mezar taşları olan yapı. Bayram ve arife günleri mezarlığa gidilir dua edilir. Mezarlığa çiçek ekilir.

HALK BİLGİSİ

6.HALK BİLGİSİ

6.1.HALK METEOROLOJİSİ

Mevsimler

Hidrellez de ateş yakılır üstünden atlanırdı.

Gün Adları

Köyde şölen havasında kutlamış olduğumuz herhangi bir mahalli kurtuluş günü yoktur. Karamürsel'in kurtuluşu kutlamalarına katılırız.

Gün Dönümleri

Yaza girerken hidrellez yapılmaktadır.

Sayılı Günler

Sayılı günler ile ilgili bir gelenek yoktur.

Ay Güneş Tutulması

Bilinçli olanlar namaz kılar.

Hava Tahminleri

Horozun ötmesi sabahları havanın o gün güzel olacağına işaret olarak algılanmaya devam ediliyor. 3 defa ardı ardına kırağı düştüğü zaman kar yağacak derler. Cemre düşmesi, koca karı soğukları var.

Yerel Doğal Takvim

Yerel doğal takvim yoktur.

6.2.HALK BİLİMİ

Halk Hukuku

İhtiyar heyeti vardı onların dedikleri geçerli olup, son sözü onlar söylerdi.

Halk Matematiği

Rumi takvim kullanılırdı, Öküzle tarla sürme ve atlarla ulaşım yapılıyordu. Şimdi 80 traktör ve 1 biçerdöver de bulunmaktadır. Kurbanlarda hayvan etlerini tartmak için kantar kullanılır.

6.3.İSİMLER

Yol İsimleri

Değirmen, ova yolu, üliya yolu (purut), Keşkonun patikası, Şehitağa, Pole (Boşnakça ova demek) Beşirova, baralar, Harmanlar, Kışlacıvarı, Aşıklar tepesi, Karahmetli, Oluklu, İhsaniye, Yalacdere.

Yer İsimleri

Çohringayi, Beşirova, Baralar, Cedaynlar, Kışlacıvarı, Harmanlar, Keşkonun yolu, Şehit yolu, Erenler yolu, Harman yolu.

Tarla İsimleri

Pole(ova demek Boşnakça), Kışla civarı, Muyaguşar, Şehitaler Bare, Pole Kışla, Bagove (Bağlar) Cezovine (Karapurçak), Baralar (Kara Kofer).

Bahçe İsimleri

Ramizin Bağı ya da Karaburçak da denilen bir tarla ismi mevcuttur.

Hayvan İsimleri

Köpek ismi: Karabaş, Paşa, Kolombo, Coni, Alaca, Saka, Çokur

Büyükbaş ismi: Sarıkız, sarıgöz

Küçükbaş: Küpeli, kıvırcık.

Dağ Ve Tepe Adları

Cedaynlar; Boşnakça bir kelime olup, Karapurçak manasına gelmektedir.

Harmanlar; Kırk harmanlarda denilen bölge harmanlıktır.

Cedaynlar: Eski bağlar üzümlük anlamında kullanılan alandır.

Aşıklar tepesi, Çoringay, Kocayokuş, Çömlek tepe.

Mezarlık Adları

Köy mezarlığı ve şehit mezarlığı olan mevkiidir, Harmanlar mevki.

Soy/Sülale İsimleri

Begoviç, Beşiriç, Fulfacan, Vestru, Haydaroviç, Basariç, Maaşiç köy sülale isimleridir. Bunlar Bosna'dan beri gelen ata soy isimleridir. Kökeni; Bosna Hersek'ten geliyor. Ne anlama geldiğini bilmiyoruz.

Köyün Adı

Bundan çok önceki yıllarda bir savaşta 'HAYRİYE' adında bir kadın çok yardım ettiği için köyümüzün adını almıştır. Köyün eski adı Karaovadır. Savaştan sonra ismi değişmiştir. Eski adı Karaova. 40 sene önceki Kaymakamın tasarrufu üzerine isim değişmiş. Bütün köy isimlerinin kara ismiyle başlaması nedeniyle isim değişikliğine gidilmiştir.

Köye Bağlı Mahalle Adı

Begoviç ve Beşiriç diye sülale isimlerinden oluşmuş iki mahalle vardır. Şimdi tek mahalle olarak devam ediyor.

Lakaplar

Boşnakça lakaplar veriliyor; Doktor Nail, Başkan Pamuk amca, İbrahim Keşko, Salih Sarıkaya, Naim Bambacı, Halil Hako, Salih Koreli, Mustafa Muyo, Pırpırlar, Festiçler, Mandacı, Beşiriu, Guskiç, Mehmet Meyho, Abdullah Abdul, Ahmet Ahmo, Amca-Aco.

Lehçe

Büyüklerimiz ve biz köy içinde genelde birbirimizle Boşnakça konuşuruz. Köyde Boşnakça konuşuluyor.

Bogami, pa bona, (kakosu,dobro vb.) Yalnız yeni nesil bu dili de artık konuşamaz hale geldi.

Dil Ve Yaşam / Hitaplar, Yaklaşımlar

Sözünü geçiren bir yapıya sahip olana aramızda "Başbakan" diye hitap ediyoruz. Kanka, komşu, abi, amca vb. gibi. Mehmed'i çağırıcaksak Meyho, Mustafa'dan bahsedilecekse Muyo, Bekir'den bahsedilecekse Beyço gibi.

6.4.SOMUT İNANIŞLAR

Ziyaretler

Köyde ziyaret dediğimiz yerler yoktur.

Yatırlar

Köyde yatır bulunmamaktadır.

Türbeler

Köyde türbe yoktur.

Kabir Ziyareti

Köyümüzde genelde bayanlar sık sık giderler, istediği bildiği duaları okurlar. Genelde Yasin ve Fatiha okurlar. Bayramlarda, okumayı köy imamı yapıyor. (Fatiha, Yasin, Felak, Nas)

Ayin

Köyde inanış şeklimize uymadığı için ayin töreni yapılmamaktadır.

Yer İnanışları

Köyde kutsal sayılan yerler yoktur, batıl inanışlara karşıyız.

Su İnanışları

Köyde su ile ilgili kutsal sayılacak yerler yoktur.

Dinsel Kuruluşlar

Kuran kursları, camiler, türbeler var. Bildiğimiz dinsel kuruluş Diyanetin Kuran Kursu ve camimizdir.

Tekke Aşı

Köyde tekke bulunmamaktadır.

Muska

İnsanlar genelde nazardan korunmak, kötülükten uzak durmak için okutup takarlar. Köyümüzde alışkanlık olarak geçmez nadir görünür.

Kurşun Döktürme

Batıl olduğu bilindiği halde çok az da olsa arada bir yapılır. Gelenekten gelen bir durumdur.

Mevlit

Yeni doğan bebeklere mevlit okuruz. Biri vefat ettiğinde 7 gece okuruz, kabristana gidilir. Mevlit törenleri kalabalık olur. Bayramlarda uzakta olan çocuklar torunlar köye geldikleri için mezarlığa giderler.

Adak Adama

Çocuk doğduğu zaman veya bir mal sahibi olduğu zaman adak adanır. Kurban alınır ve kesilir. Adak adayacağın hayvanı seçip adarsın. Çocuk eğitimi, asker dönüşü, hastalıktan kurtulma, borçtan kurtulma vs. olduğunda da kurban kesilir.

Hacca Uğurlama

Eşyaları hazırlanıyor. Giderken komşuları, ailesi yanında oluyor. Yardım ediyor, arabaya binene kadar yanından ayrılmıyor. Sık sık haberleşiliyor her konuda yanında olunuyor. Giderken dualar okunuyor, helallik isteniyor.

Evinin önünde uğurlama duası ve merasimi köy imamı tarafından yapılır.

Bitkisel Besinler

Grip olduğumuz zaman ıhlamur kaynatıp içeriz. İltihap olduğu zaman damar otunu kaynatıp içeriz. Büyüklerimizin tecrübelerinden faydalanıyoruz.

6.5.SOYUT İNANIŞLAR

Din Ve Sosyal Unsurlara İnanış

Ramazanlarda camide topluca namaz kılınır. Cuma, bayram ve diğer namaz, mukabele ve mevlit programları dışında başka bir etkinlik yoktur.

Batıl İnanışlar

Batıl inanışlar yok. Yalnız cin çarpması, nazar gibi konularda olabiliyor ama bunlar da dinde vardır haktır çözümlü yine dindedir. Gece tırnak kesmemek gibi batıl inançlar mevcuttur.

Gök İnanışları

Köyde göksel olaylar ile ilgili inanışlar yoktur.

Doğru Diye Anlatılanlar

Nazarın var olduğuna inanıyoruz.

İnsanüstü Varlıklar

Genellikle eski zamanlardan olduğu için şimdi herhangi bir tutum veya davranışta bulunmuyoruz. Böyle hikâyeler anlatılmaz.

Ruh Ve Öteki Dünya

İbadetlerini yapmamak, kul hakkı yemek, dedikodu yapma. Bir gün ölüp dirileceğimize inanıyoruz. Allah'tan geldik ona döneceğimize inanıyoruz. İnanmayanların cehenneme inananların ibadet edenler cennete gidecek, her insan yaptığı günahın cezasını çekene kadar cehennemde kalacak. Cezası bitince cennete gidecek. Dinin öngördüğü ahret, mahşer ne varsa biz ona inandık.

Hurafeler

Gece merdiven altından geçmemek gibi hurafelere inanalar vardır.

Kehanetler

Kehanetlere inanmıyoruz. Bir kadın cin çarpması sonucu delirmiş ve evden kaçtığında dağda bir hayvanın yemesi sonucu ölmüş.

Beddualar

Çok kötü bir şey olmadığında beddua etmeyiz. Sana açık havada yıldırım çarpsın. Odunla taşla lanet olsun gibi sözler söylenebilir.

Bereket

Bereket kavramının güzel geçirme, namaz kılma, harama gitmemek gibi şeylerle ortaya çıktığına inanırız. Yağmurun bereketi getirdiğine inanılır. Ürünlerden fakir fukaraya tartılmadan verilirse bereket olur. Örneğin avucunun içi kaşınıyorsa bereket gelecek derler.

Yeminler

Yemin olarak Vallahi, Billahi gibi yeminler söylenir.

Büyü

Köyde büyüye inanılmaktadır.

Sihir

Köyde sihir yapılmamaktadır.

Fal

Kahve içtiğimizde eğlenmek amaçlı baktırıyoruz. Genelde genç kızlar bakarlar.

Kader

Hayrın ve şerrin Allah'tan geldiğine inanırız, kara bahtım, kör talihim gibi. İnanmayan dinden çıkar.

Nazar

Nazar duası vardır. Dua ile korunabiliriz.

Uğur

Gök gürlerken incir ve ceviz ağacının altından geçmek uğursuzluk ile yorumlanır. Makas açık bırakmak, kara kedi geçmesi vb.

Dualar

Dua her an ederiz. Özellikle her başımız sıkıştığında dua ederiz. Dua müminin silahıdır. Bir şeyin olmasını istediğimiz zaman veya bir yakınımızı kaybettiğimiz zaman dua edilir. Felak, nas, ihlas vb. Başımız sıkıştığında veya herhangi bir durumda dua ederiz.

Yağmur Duası

Bütün köyler bir araya gelip, bir köyde toplanırdı. Dua yaparlardı.

Rüya Görme, Düş Yorma

Genellikle yaşça büyük kişiler rüyalar hakkında yorumlar yaptırırlar. Beyaz renk, evliliştir, Yeşil, murada ermektir gibi yorumlar yapılır.

Sayılar

İnanan insanlar da vardır, inanmayanlar da vardır.

Evliya Menkıbeleri

Köyde evliya menkıbeleri takip ediliyor. Okuduğumuz menkıbeler günlük hayatta uygulanmaktadır.

Mitler

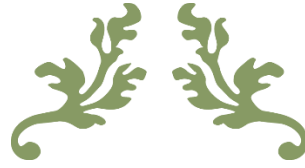
Köyde eski tarih ve zamanlardan gelen bir inanış olmamaktadır.

Toplumsal Ödüllendirme Ve Cezalandırma

Başarılı insanlar saygıyla anılıyor, tebrik ediliyor. Dışlanmıyor ama kötü davranıyorlar. Hoş karşılanmaz. Böyle insanlarla fazla samimiyet kurulmuyor. Genelde kimse görüşmez uzak durur.

Yaşamayı Tercih Ettiği Yer Ve Nedenleri

Köyümüzün insanları köyümüzden memnunlar. Ama iş olanakları ya da akrabalarına yakın olmak için şehirleri tercih ediyorlar. İş olanakları fazla ve daha rahat yaşam var diye.

HALK EDEBİYATI

7.HALK EDEBİYATI

7.1.ŞİİR

Şarkılar

Limonu ektim taşa bitmedi, kaldı kışa ne yapalım sevdiğim askerlik geldi başa. Düğünlerde ve şenliklerde söylenir. Yâd eller, neredeydin bu zamana kadar türküsü de çok söylenirdi.

Halk Şiiri

Köyümüzde bilinen halk şiiri yok.

Kahramanlık Şiirleri

Ahmet Çavuş Şiiri, Kore Gazileri, Yemen Gazileri vardır.

Ninniler

Herkesin söylediği ninni gibi bebeklere söylenir. Çocuklara veya bebekleri uyutmak için.

Dan dini dan dini dastana,

Danalar girmiş bostana,

Al bostancı danayı,

Yemesin lahanayı.

Mani

Gece kızlar ve erkekler okurlar;

İndim dereye, durdum bir taş buldum,

Oturdum sevdiğimin adını yaza yaza yoruldum.

Kara kara kazanlar kara yazı yazanlar,

Cennet yüzü görmesin aramızı bozanlar.

Giden ağlar duy beni elinde ver mendili,

Madem aşkımız erdi mektupları ver geri.

Bir teneke gazım var, kaldırabilir misin?

Şanlı Boşnak kızımı kandıra bilir misin?

İlahiler

Şol cennetin ırmakları,

Sordum sarıçiçeğe,

Medine'ye varamadım.

Koy beni de cennetine,

Sevdim seni mabuduma,

Canan diye sevdim,

Bir ben değil âlem sana hayran diye sevdim,

Gül yüzlü melekler sana hayran diye sevdim,

Ramazan ayında camilerde ilahiler okunur. Boşnakça ilahi, Hay Abdullah git namaza da okunan ilahiler arasındadır.

Deyiş

Ramazanda davulcuların söylediği deyişler vardır. Bak geldi etli dolma, çok yiyip salma gibi.

Destanlar

Köyde yaşanmış efsane, destan gibi olaylar bazen yaşlılarımız tarafından anlatılırdı.

Manzum Hikâye

Köyde yaşanmış manzum hikâyeler anlatılmamaktır.

Atışmalar

Köyde şiir üzerinden atışma kültürü yoktur.

7.2.METİNSEL ANLATIM

Halk Hikâyeleri

Köyde halk hikâyelerini büyük anneler anlatır.

Eşkîya Hikâyeleri

Köyde geçmişte yaşanmış eşkıya hikâyeleri anlatılmamaktadır.

Kahramanlık Öyküleri

Hayriye adında bir kadın savaşta çok yardım ettiği içi köyümüzün adını almıştır. Kahramanlık öyküsü var. Savaşta Hayriye adında bir kadın savaşmış, mücadele vermiştir. Gazilerin öyküleri anlatılır.

Masal

Köyümüzde masal anlatılır. Mesela: 'Çirkin ve güzel; Bir babanın iki kızı varmış. Bir gün baba bir iş için uzaklara gitmesi gerekmiş. Kızlarına kendisinden ne istediklerini sormuş. Küçük ve güzel kızı bir gül istemiş. Adam eve dönerken gülü kopartmaya gitmiş. Tam kopartırken çirkin bir adam bu gülü kopartabilirsin ama bu gülü götürdüğün kızı bana geri getireceksin demiş. Babası eve gelmiş kızına gülü vermiş ve başından geçen olayı anlatmış. Kızı da babasının başına kötü bir şey gelmesini istemediği için çirkin adamla yaşamayı kabul etmiş. Bir gün çirkin adam çok hastalanmış. Kız dayanamamış ve ağlamaya başlamış. Başında ağlarken gözyaşları çirkin adamın üstüne düşmüş ve çirkin adam yakışıklı bir prene dönmüştür.'

Efsaneler

Köyümüzde anlatılan efsaneler yoktur.

Fıkralar

Aramızda otururken birbirimize fıkra anlatırız.

Mektuplar

Telefonun olmadığı zamanlarda mektup iletişim aracı olarak kullanılmaktaydı. Gurbette olanların yanı sıra askerde olanlar ailelerine ve sevdikleri kızlara daha sık mektup yazarlardı. Mektuplaşma kültürü telefonun yaygınlaştığı zamanlara kadar aktif şekilde kullanılmıştır. Hapishanede olan yakınlarımıza mektup yazılırdı. Eskiden vardı.

Mesel

Bazen çocuklara anlatılır.

Telgraf

Telgraf o zamanlar yoktu. İstedikleri kişilere telgraf çekiyorlardı. Herkes yazabilirdi. Kimse geldiye o okurdu.

Hiciv

Köyde hiciv anlatan yoktur.

7.3.SEYİRLİK

Halk Tiyatrosu/Seyirlik Oyunlar

Eskiden mızıkla ile oynanırdı."Niga niga nik niga niga nik niga nifa nik nik niy" gibi şeyler çalınırdı.

Karagöz-Hacivat

Karagöz-Hacivat oynatan da yoktur. Zaman zaman Yalakdere'den gelen bir adamın oynattığı Karagöz ve Hacivat halk tarafından merakla izlenirdi.

Kukla

Köyde kukla oyunu oynanmamaktır.

Orta Oyunu

Köyde orta oyun oynanmamaktadır.

7.4.ÂŞIKLAR

Âşık Edebiyatı Geleneği

Köy Âşıklık geleneği köyde mevcut olmayıp, karşılıklı âşık atışması da yapılmamıştır. Fakat zaman zaman eğlence amaçlı başka köylerden gelip saz çalan kişiler olurdu. 8-10 sene konuşup, arkadaşlık edip evlenen çiftlerimiz Köyümüzde herkes âşık olarak evlenirlerdi.

7.5.SÖZLER

Ata Sözleri

Köyde konuşmalarda atasözleri rehber olarak kullanılmıyor. Köyümüze has atasözü yoktur.

Deyimler

Ayağını yorganına göre uzat.

Ak akça, kara gün içindir.

Burun kıvrırmak, Kulak kabartmak, Göz dikmek,

Etekleri zil çalmak, etekleri tutuşmak gibi deyimler de vardır.

Özdeyiş

Köyde bilinen özdeyiş yoktur.

Kalıp Hareketler (Tavırlar, Jestler, Mimikler), Kalıp Sözler Ve Sesler

Bebek doğduğunda evin kapısına çiçek asılır. Çocuğun babası herkese çay ısmarlar.

Bilmeceler

Köyde toplu insan ilişkilerinin olduğu yerlerde bilmece, bulmaca, sayışma ve tekerlemeler yapılmamaktadır.

Argo Sözler

Genellikle büyükler söyler. Köyün ağası veya kendini kabadayı gibi gören insanlar söylerler.

Selamlar

Selamlaşma kültüründe dinimizin etkisi mevcuttur. Selam alıp verme “Selamünaleyküm ve Aleyküm selâm” şeklinde yapılırdı. El sıkışarak sarılarak Selamın Aleyküm, merhaba vb. sözlerle selamlanır.

Tabirler (Deyimler Ve Temsiller)

Pamuk amca, Doktor Nahit gibi tabirler kullanılmaktadır.

Tekerlemeler

Köyde bilinen bir tekerleme yoktur.

Şakalar

Birbirlerini gördükleri zaman aracıyla üstüne doğru gider bu tip şakalar olur. Özellikle 1 Nisanda yapılır.

Yöresel Kelimeler

Moy dragane, Procise meyhane (Sevgilim, sevgilim meyhanelen vazgeç) Ya meyhaneyi ya li mene lade (Ya meyhaneyi ya da beni seç) Te be ikad, a meyhane nikad (Senden vazgeçerim, meyhanelen vazgeçmem)

“Bora ,Bogami , Pa” kelimeler Boşnaklara özgüdür.

Söz Dağarcığı

“Bogami ,Bena Pa” kelimeleri kalıplaşmıştır.

Vedalaşma Sözlere

Vedalaşma esnasında uzun yola gidenler için evden çıkarken arkasından su dökülürdü. Sarılarak, yolcu ederek vedalaşırlar.

Yöresel Ağızlar/Şive

Geldikleri yerlere bağlı olarak konuşma türü değişir. Farklı konuşmazlar normal konuşurlar. Yalnız Boşnakça var.

HALK SAĞLIĞI

8.HALK SAĞLIĞI

8.1.HALK HEKİMLİĞİ

İnsan Hastalıkları Ve Tedavisi

Kişiler hastalandığı zaman hastaneye giderler. Çok ciddi bir şey yok ise yaşlı kişiler onları iyileştirmeye çalışır. Mesela civar köylerde bazı çıkıkçılar var, insanların bir yerleri çıktığı zaman oraya giderler. Karamürsel hastanesine gidilir. Yalacdere' ye sağlık ocağına gidilir.

Halk Hekimliği

Öyle bir uygulama yok. Memnun değiller.

Diş Hekimliği

Yalacdere sağlık ocağına giderlermiş. Diş ağrısına tuz koyarlarmış. Ya da limonlu su ile gargara yaparlarmış. Limon yoksa limontuzunu suda eritip gargara yapılmış. Diş problemlerinde bilirkişiler tedavi ederdi. Sağlık problemlerinde sağlık ocaklarına gidiliyordu.

Halk Botaniği

Karın ağrısı; nane limon

Eklem ağrısı; zeytin, soğan, zeytinyağı ile dövülür ağrıyan yere sarılır.

İç Hastalıkları; Ebe gümecici, Kedi otu

Baş Ağrısına; Nane

İltihap; Maydanoz suyu ve soğan söker

Soğuk algınlığı: Ballı zencefil

Halk Veterinerliği

Olukluda diplomasız baytar vardı. Zehirlenmelerde kulak kesilir, kan akıtılır. Yoğurt yedirilirdi. Yoğurt içine soda ya da karbonat eklenirdi. Şimdi veterinerler var. Hayvanlara gerekli müdahaleyi yapıyorlar.

Kocakarı İlaçları

Kırıkçı çıkıkçı vardı. Sabunla masaj yapılırdı. Nazar okuma vardı. Sobadaki ateşe dua okunur. Sobadan köz alınır suya koyarlarmış. Sonra suyu şifa niyetine içilirmiş.

Ateş: Aspirin limonla dövülür vücuda sürülür.

Sağlık Ve Temizlik Uygulamaları

Kanser taramaları var. Smear testi yapılıyor. Mamografi var. Evin etrafına sinek ilacı sıkımı yapılır. Sağlık taramalarına genç insanlar katılabilir fakat yaşlılar sağlık durumları yüzünden pek katılmıyorlar. Aşı ve hayvanlar için sağlık taramaları var. Yeteri kadar katılım oluyor. Aşı, hayvan taraması yapılıyor. Temizlik görevlileri gelip köyü süpüyorlar.

8.2.BESLENME

Besin Elde Etme, Hazırlama, Koruma

Doğal beslenmeye dikkat ediyorlar. İhtiyaçlarını ekiliyorlar. Eskiden buğdayı orakla biçip un yaparlardı. Kepeği hayvana verir buğdayı kendileri yemiş. Dışarıdan sadece şeker, çay, pirinç alırlardı. Ayçiçek eker yağ yapmaya İznik'e giderlerdi. Zeytini olmayan trampa ile (takas) zeytinyağı alırdı.

Genelde organik besleniriz, marul, maydanoz, salatalık, domates, biber, kavun, karpuz, kabak, süt, yumurta, tarhana, turşu, sebzeler ve meyveleri evlerin yanında ekip, büyütürler. Genelde her sebze ve meyveyi kendi üretebilirler. Ya da komşulardan alırlar.

Besin Türleri

Köyde Üretilen Besin Türleri (Gıda, Yiyecek, İçecek)	
Bitkisel Besinler	Hayvansal Besinler
Domates	Tavuk
Salatalık	Süt
Biber	Yoğurt
Fasulye	Peynir
İncir	Yumurta
Patlıcan	
Mısır	
Buğday	
Bakliyat	
Ayva	
Elma	

Beslenme Alışkanlıkları

Doğal, yeterli ve dengeli besleniyorlar. Boşnak böreği, maslenisa, katmer, eclavak, burdale tatlısı, bal kabaklı börek, çökertme kebabı vardır. Organik besleniriz. İneklerden alınan sütü içeriz. Kendi bahçelerimize ektiğimiz sebze ve meyveleri yiyoruz. Çoğunlukla ev yemekleriyle beslenirler. Kendi sütümüzü, yoğurdumuzu, peynirimizi yeriz. Dışarıdan hazır şeyler almayız. Boşnak böreği meşhurdur.

KÜLTÜREL YAŞAM

9.KÜLTÜREL YAŞAM

9.1.CANLI KÜLTÜR

70 Yaş Üzeri İnsan

Görüşme-Söyleşi-Röportaj			
Konu	Sorular	Konu	Sorular
Aile hakkında		Kişisel tanıtım	
Annelik		Köyü (mahalleyi) tanıtım	
Babalık		Memnuniyet	
Coğrafyayı tanıtım		Mesleki hayat	
Çevre		Öneriler/Tavsiyeler	
Doğal hayat		Sivil toplum	
Eğitim hayatı		Sosyal yaşam	
Ekonomik yaşam		Tarihe tanıklık	
Kültürel yaşam		Toplum yapısı	
Eski-yeni karşılaştırılması		Yapılan iş-uğraşlar	
Geçmiş hakkında izlenim		Yaşam biçimi	
Gelişim		Yaşlılık	
Gençlik		Ulaşım/Yol	
Göç		Sağlık	
İleriye bakış		Askerlik anıları	
Kadın		Seferberlik-Kurtuluş	
Kenti tanıtım		Gurbet-Yurtdışı anıları	

9.2.KÜLTÜREL YAPI

Etnik Özellikler

Köyümüz Boşnak köyüdür.

Köyün Sosyal-Kültürel Özellikleri

Kınayı kız tarafının düğünü erkek tarafının yapması kız isteme yapılması. Çeyiz alınırken çeyiz sandığına oturup para istemek, Gelin arabası durdurulup zarfın içinde para istemek, Coşat yaparlar. Kız ve erkek camdan konuşurlar.

9.3.TARİHİ VARLIKLAR

Tarihi Eserler

Köyümüzde tarihi eser yoktur.

Tarihi Mezarlıklar

Köyde geçmişte yapılan tarihi mezarlıklar vardır, tarihi belli değildir.

Tarihi Taşlar

Köyde tarihi taşlar bulunmamaktadır.

Tarihi Şahsiyetler

Askerde şehit olan var. Kore savaşına gidip gazi olan var. Çanakkale'ye katılıp Gazi olan var. Çanakkale de 5 şehit verilmiş.

Tarih (Çanakkale, Kurtuluş, Kore, Kıbrıs)

3.dünya savaşında şehit olan var. Vefat etmiştir. Çanakkale'ye katılıp Gazi olan var, hayatta olan yok.

Ören Yerleri

Köyde geçmişte yapılan ören yerleri bulunmamaktadır.

Kaleler

Köyde geçmişte yapılan kale bulunmamaktadır.

9.4.EL SANATLARI

Köyde Açılan Kurslar

Kuran kursu, dikiş kursu açıldı. Talep var. Maddi amaçta var. Bazıları çeyizleri içinde kullanılıyor. Sadece kendileri satıyor ama çeyiz yapanlarda sergiliyor. Düğün öncesi çeyiz içinde sergileniyor. Köyde imece usulü yardımlaşma yapılır.

Bilinen El Maharetleri

İğne oya, el nakış, halı dokumacılığı, el örgüleri vardır.

Dikiş-Nakış

Dikiş nakış halen devam ediliyor. Kendi ihtiyaçlarını karşılamak için dikiş nakış yapıyor. Kurslar açılıyor ve sergileniyor. İğne oya, havlu, oya, dikiş, nakış kursları var.

Oya İşlemeciliği

Oya işlemeciliği halen devam ediyor. Bazen maddi anlamda gelir sağlayanlarda var, dantel, iğne oyası, tülbent oyası gibi. Havlu kenarı yapılıp çok olmasa da tek tük yapıp satan gençler vardır.

Yazma

Yazma kültürü çok yok. Dikiş nakış yapan kadınlar var.

9.5.DOKUMA

Halıcılık

Eskiden yapıyorlardı şuan uğraşılmıyor. Eskiden yapıldığı için resim yok.

Dokuma Bezleri Kompozisyon Ve Motifler

Bezlerin üstüne motifler yapılır. Genelde tülbentlere yapılır.

Dokuma Teknik Ve Malzemeleri

Köyümüzde dokumacılık ve halıcılık yoktur.

Dokumada Kullanılan Hammaddeler

Köyde Dokumacılık yoktur.

Dokumada Kullanılan Teknikler

Köyde dokumacılıkta kullanılan teknikler yoktur.

Dokumada Kullanılan Tezgâhlar

Köyde dokumada kullanılan tezgâh, araç, gereç bulunmamaktadır.

Dokunan Bez Çeşitleri

Köyde dokumacılıkta kullanılan bez yoktur.

Dokunan Kilim Tipleri

Köyde dokunan kilim tipleri yoktur.

Kilim Araç Gereç Ve Avadanlıklar

Köyde kilim dokumacılığı yoktur bu yüzden herhangi bir araç, gerecin muhafaza edilen yer yoktur.

Kilim Motifleri

Köyde kilim dokumacılığı yoktur.

Kilimde Kullanılan Boyalar

Köyde kilim dokumacılığında kullanılan boyalar mevcut değildir.

9.6.GELENEKSEL MESLEKLER

Toprak Çömlek İşleri

Toprak çömlek yoktur.

Urgancılık

Köyde urgancılık yoktur.

Geleneksel Meslek Türleri

Çiftçilik, marangozluk, terzilik, tarım ve hayvancılık vardır. Çobanlık erkekler yapar.

9.7.GİYİM-KUŞAM

Yöresel Kıyafetler

Boşnak kıyafeti vardır.

Törenselle Giyimler

Boşnak kıyafeti kına gecelerinde giyilir.

Meslekler Ve Yaş Gruplarına Göre Giyimler

Gençler şalvar giyer. Çarşaf, lastik, yemeni takılıyor.

Erkek Giysileri Ve Aksesuarları

Yaşlılar hacı şapkası takarlar. Her zaman takılır.

Kadın Giysileri Ve Aksesuarları

Şalvar, yemen, yelek, eteklik ve Boşnak kıyafeti vardır. Kına gecelerinde giyilir.

Çocuk Giysileri Ve Aksesuarları

Köyde çocuklara yönelik yöresel giysi ve aksesuar yoktur.

9.8.SANAT

Halk Sanatları

Köyde Boşnak halayı ve Boşnak kasabı bir de Telli Telli oyunları oynanır.

Kaybolan Sanatlar

El sanatlarından devam edenler vardır; iğne oyası, boncuk oyası gibi.

9.9.ZANAAT

Kaybolan Zanaatlar

Marangozluk, ayakkabı boyacılığı, terzi, kuaför var. Tarım aletleri çıkınca at nallama işi bitti.

Semercilik / Eğercilik

Köyde semercilik / eğercilik sanatı yapılmamaktadır.

Taş Oymacılığı

Taş oymacılığı yoktur.

Bakırcılık

Eskiden bakır kalayı yapan vardı ama şuan yok.

Ağaç Oymacılığı

Köyde ağaç oymacılığı sanatı ile uğraşan kişiler yoktur.

Diğer Zanaat Türleri

Köyümüzde kaynak yapan kişiler vardır. Devam ediliyor. Terzilik, marangoz, çiftçi, sıvacılık da vardır.

MUTFAK

10.MUTFAK

10.1.HALK MUTFAĞI

Geleneksel Yemekler

Çorbalar	Et Yemekleri	Sebze Yemekleri	Hamur İşleri	Tatlılar	Hoşaf Türleri	Diğer / Özel Gün Yemekleri
Tarhana	Düğün yemeği (Etlı Patates)	Kaldırek	Boşnak Böreği	Bırdale (Kalbur Tatlısı)	Kızılıık	Pılav
Un çorbası	Etlı pılav	Kertlice		Tatlı Pıta	Erik	Düğün yemeği (Etlı Patates)
Fasulye çorbası	Etlı Fasulye	Gelincik			Ayva	Düğün çorbası
Tarhana		Ispanak			Üzüm pekmezi	Zerde
Mercimek					Vişne	Boşnak Böreği

Yemek Çeşitleri

Yemeği Yapan Kişi Ve Yemek Hakkında Doldurulacak Form
Adı Soyadı: Sevim Yavuz
Doğum Tarihi: 1956
Doğum Yeri: Hayriye
En Son Mezun Olduğu Okul/Mezuniyet: İlkokul
Medeni Durum: Evli
Mesleği/Çalışma Durumu: Ev Hanımı
Çocuk Sayısı (varsa): 3
Telefon Numarası (varsa GSM):
Telefon Numarası (varsa sabit):
Katıldığı Mahalle: Hayriye Mahallesi
Kaç Yıldır Karamürsel'de İkamet Ettiği:
Adresi: Hayriye Mahallesi
Yemek Hakkında Bilgi veya Hikâyesi:
Yemek Adı: Tatlı Pıta
İçindekiler: Un, su, tuz, şeker, yağ, ceviz
Yapılışı: Un, su biraz tuz, biraz şeker ve yağ ile birlikte hamuru yoğur. Hamurunu ince aç ve çarşafın üstünde biraz dinlendir. Hafif kurut hamuru. Bekleyen hamurun üstüne dövülmüş ceviz serp, oklavaya sar ve büzdür. Oklavayı çıkart, hamuru 2-3 parmak kalınlığında kes tepsiye diz, pişir. Şerbetini dök.

Yemeği Yapan Kişi Ve Yemek Hakkında Doldurulacak Form	
Adı Soyadı:	Nemciye Kılıç
Doğum Tarihi:	1942
Doğum Yeri:	Hayriye
En Son Mezun Olduğu Okul/Mezuniyet:	İlkokul
Medeni Durum:	Evli
Mesleği/Çalışma Durumu:	Ev Hanımı
Çocuk Sayısı (varsa):	5
Telefon Numarası (varsa GSM):	
Telefon Numarası (varsa sabit):	
Katıldığı Mahalle:	Hayriye Mahallesi
Kaç Yıldır Karamürsel'de İkamet Ettiği:	
Adresi:	Hayriye Mahallesi
Yemek Hakkında Bilgi veya Hikâyesi:	
Yemek Adı:	Birdale Tatlısı
İçindekiler:	Sıvı yağ, margarin, un, yoğurt, kabartma tozu, su, şerbet
Yapılışı:	Katı yağı, sıvı yağı, yoğurt, un, kabartma tozu koyulur ve yoğrulur. Elinde şekil verip yağlanmış tepsiye dizilir. Fırında piştikten sonra şerbetlenir. Tatlı soğuk, şerbet sıcak olacak.

Yemek Adabı

Misafir geldiğinde çocuklar sofraya oturulmazdı. Büyükler yemeğe başlamadan başlanmazdı. El ve yüz yıkanmadan sofraya oturulmazdı, besmele çekilirdi ve sofraya duası yapılırdı. Yemek bittiğinde ise dua edilir.

Sofra Düzeni

Yer sofrasında yemek yenirdi. Ortada tek tabak olurdu ve tahta kaşıklar ile yenirdi. Kahvaltı yerine tarhana çorbası veya un çorbası yapılırdı. Yanına da turşu koyulurdu.

Ekmek Çeşitleri

Ekmekleri buğday ve mısır unundan yaparlardı. Bahçe fırınlarında tepsi ekmeği, mısır ekmeği, köy ekmeği ve somon ekmeği yapılır.

Ekmek Yapımı, Ekmeğin Pişirilmesi

Köyde ekmek insanlar tarafından yapılır. Herkes kendi ekmeğini kendisi yapar. Kadınlar ekmek hamurunu hazırlar ve tepsiye koyup sobanın fırınında pişirirler. Hamur mayaya geldikten sonra sobaya koyarız. Kara fırın sobalarda.

Kurutmalar

Erişte (makarna), kuru yufka, kuskus, domates, bamyâ, patlıcan, biber, maydanoz, kekik, fasulye konservesi, domates suları, tarhana, turşu, zeytin yapılır. Bitkisel ürünleri kuruturuz.

Marmelatlar

Erik marmeladı, kızılıık marmeladı yapılır. Marmelat yapımı genç kızlara da öğretiliyor, merakı olan yapabiliyor.

Reçeller

İncir, kızılıık, vişne, çilek, ayva, armut, incir, kayısı, kiraz şeftali, üzüm, erik reçeli yapılırdı. Ateşin üzerinde suyun içerisinde kaynatılıyor. Yapılacak şeyler yıkanıp şekere bastırılıyor ve ertesi günde Ateşin üzerinde suyun içerisinde kaynatılıyor.

Salçalar

Domates ve biber salçası yapılır. Domatesi kesip tuzla birlikte bir kapta bastırılıyor ve birkaç gün bekliyor. Daha sonra onu çıkartıyoruz ve süzgeçte domatesin içini çıkartıyoruz ve bir çuvala koyup ağzını bağlıyoruz ve süzülüyor. Birkaç gün sonra bir kapa çıkartıp tuzluyoruz. Genellikle domates salçası yapılıyor.

Sirkeler

Üzüm sirkesi, elma sirkesi, limon sirkesi, ayva sirkesi yapılırdı. Elmayı ve ya üzümü suyun içine koyup bekletiriz. Kavanozu doldurulur. Üstüne su doldurulur. Kapağını kapatıp, 2 günde 1 çalkalanır.

Soslar

Genelde makarna, pilavın üzerine domatesi kaynatarak sos yapılır.

Şuruplar

Limon, zeytinyağı, balı karıştırarak şurup şişesinde saklanır. Pekmez kaynatılır.

Yapılan Yağlar

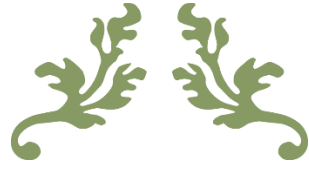
Tereyağı ve zeytinyağı yapılırdı. Zeytinler toplanır ve fabrikaya gönderilirdi. Satılmazdı kendi ihtiyaçları için kullanırlardı. Eğer isteyenler olursa satılıyor.

Yoğurtlar

Yoğurt yapılırdı ama satılmazdı. Süt olarak satılırdı. Yoğurdu kendileri yapardı ama satılmazdı. Ayran ve peynir de yapılırdı. Dışarıdan gelen misafirler isterse satılıyor, veriliyor.

Tatlılar

Yöresel tatlıları; Pita, birdali, baklava, revani, zerde tatlısı.

MÜZİK

---

11. MÜZİK

11.1.HALK MÜZİĞİ

Türküler

Köyde bilinen yöreye has türkü veya şarkılar yoktur.

Müzik Aletleri

Köyde geçmişten gelen halk müziği çalgıları yoktur.

Islık Çalma, Çağırma, Ses Çıkarma

Köyde ıslık çalan veya kendine has özel sesler çıkaran kişiler yoktur.

OYUNLAR

---

12. OYUNLAR

12.1.EĞLENCE

Eğlenceler

Asker eğlencesi var, meydanda askerler ve yakınları toplanıyor. Halaylar çekiliyor. Düğün eğlenceleri, Kına geceleri olur.

Halk Oyunları

Boşnak Kasabı çekilir sol tarafa doğru. Özel günlerde de gençler hala bu oyunu oynamaktadır. Telli-telli, çiftetelli gibi oyunlar vardır. Bunlar nesilden nesile devam eder.

Folklor

Boşnak Kasabı çekilir sol tarafa doğru. Boşnak muhaciri olduğumuz için o yöreye özgü şekilde çekilir. Bayramlarda, düğünlerde oynanır.

Halk Eğlenceleri

Zamanında burada Hayriye diye bir kız varmış. Karşı köyden bir çocukta onu sevmiş. Herkese gelip gidip Hayriye ye gidiyorum Hayriye ye gidiyorum diyormuş. Köyün adı Hayriye kalmış. Büyüklerimiz kendi çektikleri yoklukları sıkıntılarını masal gibi anlatırlardı.

Alaylar

Kınalarda 'dimya' denilen pullu yelek giyilir. İçinde gipür dantel gömlekleri olur. Evin içinde olurdu. Kızın arkadaşlarının hepsi 'dimya' denilen yeleklerden giyer. 4 metre kumaştan dikilen şalvarları olurdu. Tef çalınır. Boşnakça şarkılar eşliğinde eğlenilirdi. Damat ise kendi aralarında arkadaşlarıyla eğlenirdi. Damat köy içinde bir kızla evlenirse gelin alayı kurulurdu. Gelin alması mızık ve çalgılarla olur. Gelin çıkarken başından bozuk para atılır. Gelin gideceği evin ise bir tahtasını çıkarıp üstüne kilim sererler. Gelin oraya basacak mı basmayacak mı ona bakılır. Burada amaç gelinin dikkatini ölçmektir. Gelin eve girdiğinde ise eve gelenlere şerbet ve lokum dağıtılır. Düğünde pullu kırmızı bir elbise giyilir ve kırmızı duvak takılır. Damadın kapısının önünde üç gün üç gece düğün yapılır. Düğünler cumadan başlar pazara kadar sürer. Yemekli olur. Davul, zurna, mızık çalınır, horon tepilir. Düğünden sonra gelin kayınvalide ile iki ay boyunca köyü akrabalarını gezer. Akrabaları gelinin üzerinden fıstık, şeker, leblebi döker.

Gece-Oturma Oyunları (Yüzük vb)

Uzun kış gecelerinde birbirlerine oturmaya giderlerdi. Buna 'siyolaya' denirdi. Hep birlikte toplanır gidilirdi. El işi yapılır, sohbet edilir, tütün dizerler, imece yaparlardı. Sırayla birbirlerinin tütünlerini bitirir, balyalayıp gönderirlerdi. Yüzük kimde oyunu oynanırdı. Kızların erkek arkadaşları camın altına gelir, orda sohbet eder görüşürlerdi. Buna 'çosat' denirdi. Cama merdiven dayatılır veyahut kâğıttan not atılır. İsim-şehir oynanırdı.

Dama Oyunları

Köyde dama oyunu oynanmamaktadır.

Beş Taş Oyunları

Oynanıyor, 5 taş yere koyuluyor. 1 taş havaya atılıp, yerden sırayla taşlar ele toplanmaya çalışılıyor. Beştaş oyunu eskiden de oynanırdı.

Av Türleri (Kara, Deniz Avları)

Tavşan, kuş gibi hayvanların avı yapılıyor. Geçmişte yapılıyordu fakat artık pek yapılmıyor. Tek tük av meraklısı var.

12.2.SPOR

Geleneksel Sporlar

Köyde oynanan geleneksel sporlar yoktur.

Köyde Yapılan Sporlar

Köyde güreş geleneksel spordur, şimdi de gençler arasında güreşle ilgilenenler vardır (Levent Erdoğan). Güreş dışında futbol oynanır, bir de yeni nesil fitness yapıyor.

12.3.ÇOCUK OYUNLARI

Çocuk Oyunları

Çamuru ıslatıp oyuncak yapılıyordu. Çelik çomak (kuyuya sopa atmaya çalışırdık), Tombala (9 taş dizilerek top ile), istop, yakan top, saklambaç, körebe, çivi oyunu (oyuncu sayısı kadar yol çizilir çiviler diğer oyuncunun yolunu kesecek şekilde atılmaya çalışılır atılan çivi dik gelmez yere saplanmaz ise sıra diğer oyuncuya geçer). Misketle yere dizilir. Herkes sırayla 1 misket atar kim misketleri vurursa sağda kalan tüm misketleri alırlar.

Kız Oyunları

Evcilik, seksek, ip atlama oynanır.

12.4. YETİŞKİN OYUNLARI

Yetişkin Erkek Oyunları

Boşnak Kasabı çekilir sol tarafa doğru. Çiftetelli oynanır. Erkek oyunları yoktur.

Yetişkin Kadın Oyunları

Mızıkla ile oynanan Boşnak oyununun sonunda kızlar orta oyunu denilen hareketli müziklerle ikişer ikişer oyuna devam ederler. Horon, misket, abim damat oluyor. Hala oynanıyor.

TOPLUMSAL YAŞAM

13.TOPLUMSAL YAŞAM

13.1.AİLE YAPISI

Aile Resimleri

Özel günlerde, doğum günleri, diğer günler vb. durumunda çekilen fotoğraflar özenle saklanır ve çocuklara zamanı gelince değerli bir anı bırakılmış olunur.

Şecere (Soy-Sülale Belgeleri)

Soy araştırmalarına bakan aileler vardır. Genelde Bosna Hersek göçmeni olarak buralara gelmişlerdir.

13.2.ÇOCUKLAR

Geç Konuşma

Geç konuşma arada olsa da var. Halen 5 yaşında olup konuşamayan çocuklarda var. Erkek çocuğumda gözlemlendi. Yaşı ilerledikçe bu durum beni daha da korkuttu ve sonunda doktora gitmeye karar verdim. Gittiğimde doktor bey dilinin bağılı olduğunu söyledi ve kesilmesi gerektiğini söyledi.

Çocukta Çok Yaramazlık

Çocuğum yaramaz değildi. Fakat yaramaz olsaydı tek yapılması gereken büyümesini beklemektir. Asla şiddete değil de, sabretmeye ve olumlu yönlere çekmeye çalışmaktı. Çocuklarımıza küçük yaştan kırıp dökmenin zararlı bir şey olduğunu anlatmamız gerekmektedir.

Çocuklarla İlgili Düşünceler

Çocuğumun kötü bir alışkanlığı var ise bunu şiddet yoluyla, olumsuz bir şekilde değil de konuşarak onu dinleyerek bu sorunun giderilmesini sağlarım.

Kız Çocuğun Evlilik Yaşı

Bence her kız çocuğı eline işini aldıktan sonra, okulunu bitirdikten sonra evlenmeli ki hayatın şartlarını görüp, kendi ayaklarının üzerinde durmayı bilsin. Erkek tarafının bir iş sahibi olması veya bir yerde çalışıp evini geçindiriyor olabilmesi lazım. Kızımın yirmi beş yaşında evlenmesini isterim. Okulunu bitirip işe girmesini ve ondan sonra evlenmesini isterim.

13.3.SOSYAL YAŞAM

Köy, Kasaba Ve Kent Yaşanı (Monografiler)

Bundan epey yıl önce savaş olurken 'Hayriye' adında bir kadın savaşmış. Bunun sonucunda köyümüzün adı Hayriye köyü olarak kalmış.

Adetler, Gelenek Ve Görenekler

Selamlaşma, Hidrellez, baş sağlığı dileme, kız isteme, düğünler, kına geceleri, Ramazan bayramı, Kurban bayramı, kız kaçırma olur. Asker uğurlaması yapılır. Köy meydanında genellikle gençler toplanıp eğlenir.

Kız kaçırma; genelde ailelerin razı gelmediği durumlarda yapılır. İki genç karar alırlar ve belli bir saatte buluşup kaçarlar. Daha sonra aile yakınları gelinin ailesini sakinleştirir. Barışması için ikna ederler. Kız babasının evine gelir ve ellerini öper büyüklerinin. Bu şekilde iş tatlıya bağlanır. Ramazan bayramında bütün büyükler meydana toplanır. Yemekler, içecekler hazırlanır. Sofralar kurulur. Herkes yardımcı olur. Ezanın okunmasını, oruçlarının açılmasını beklerler. Ezanın okunmasıyla herkes birlikte oruçlarını açar.

Yaşanmış Olaylar

Köyün caminin üst tarafı yolun arkası (Kahvenin arkası) kayma var. Birçok ev yıkıldı. Bu durum köyümüz için bilindik bir olaydır.

Yaşlı İnsanlar

Köyümüzde genelde yaşlılar emeklidir. Çoğunluğa göre yaşlı nüfus azdır. 70-80 emekli grubunda.

Komşuluk

Komşuluk ilişkisi çok kuvvetlidir. Kaza, vefat gibi durumlarda komşular birbirlerine yemek yapıp, götürür. Her türlü yardıma koşar. Eğer evde yer kalmazsa baş sağlığına gelen misafirleri kendi evinde ağırlar. Vefat eden kişi için 7 gece dua okunur. Birinin bir kederi üzüntüsü olduğu zaman onu teselli ederler.

İş Bölümü

Bağ bahçe işleri müşterek yapılır. Topluca gidilir ve iş durumuna göre iş paylaşımı yapılır. Yaşlara göre ayırım tabii ki de yapılır. Gücünün yetmediği bir işi çocuğumuza yüklemiyoruz. Tarım ve hayvancılık gibi işlerde küçük çocuklara çok ağır işler verilmez.

Kullanılan Ev Aletleri

Evimizde elektronik eşyalardan faydalanıyoruz, ütü, elektrikli süpürge, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi, süpürge, tencere, tabak, kaşık, ütü, pala, testere, çekiç, tırpan, elek, vb. ürünler vardır.

Mevsime Uygun Yapılan Hazırlıklar

Mart-Nisan aylarında yazın ekilecek yiyecekler, sebzeler, meyveler poşetlere gübre doldurulup tohumlar ekilir. Onlar serada korunur. Düzenli olarak sulanır. Baya bir yüksekliğe ulaşıncaya boyaları yaprakları gelişince Haziran ayından önce ekilir toprağa bir ay gibi bir zaman sonra da toprakta oluşmaya başlar yazın sonuna yaklaştıkça onlar oluşur ve toplanır. Pazarlara götürülüp satılır. Kış için odun veya kömür alma işleri halledilir. Zamanı gelince tarlalar sürülür. Yaz içinde tarım işleri vardır. Ceviz kurutma, turşu, konserve, reçel.

Süslenme

Ramazan bayramında evin kızları şalvarla dolaşır. Kurban bayramında kurban kesilen evde börek yapılır. Ve misafirlere dağıtılır. Bu sırada da şalvar giyilir. Kına gecesinde evlenecek kızlar iki adet kıyafet giyer. Bir kına gecesi elbisesidir, ikincisi ise yöresel kıyafetimizdir. Bindallısını giyer. Düğün ve bayramlarda giyim kuşama özen gösterilir.

Katkılar

Bazı durumlarda köy çalışanlara birbirlerinden yardım ister. Onun dışında aile üyeleri arasında görev dağılımıyla her işin üstesinden gelebilirler. Onlarda yardım ediyor tabii ki. Yapabildiğimiz kadar başarıyoruz, destek almıyoruz. Genelde katkı yapılıyor. İş gücü gerektiğinde dışarıdan işçi getiriliyor.

13.4.BAYRAMLAR

Kutlamalar, Törenler

Asker eğlencelerimiz var. Askere gidecek çocuklar arkadaşlarını, komşularını, akrabalarını çağırır ve köy meydanında eğlence düzenlenir. Bayramlar dışında tören olursa eğer katılırız. Etkinlik düzenlenmiyor. Bayramlar geldiğinde kutluyoruz.

Takvimi Bayramlar Ve Diğer Bayramlar

Ramazan bayramında akraba ziyaretleri olur. Kurban bayramında da kurban kesiyoruz. İlginç anılarımız yok. Milli bayramları okulda kutluyoruz. Küçük çocuklar gösteri için kıyafetlerini giyer ve bütün köylü onları izlemek için giderler.

Şenlikler

Teferiç şeniliği oluyor. Bosna Hersek'ten misafirler geliyor. Hıdırellez'de ateş yakılarak üstünden atlanır.

Ramazan Bayramı

Ramazan bayramı herkes sabah erkenden uyanır. Evin erkekleri bayram namazına gider. Bu sırada kadınlar evlerinde bayram hazırlıkları yaparlar. Şekerler çikolatalar kolonyalar hazırlanır. Arife günü yapılan baklavalar ıslatılır. Eller öpülür. Böylece bayramlaşılır. Hep beraber ailecek yapılan kahvaltının ardından bayram kıyafetleri giyilir daha sonra büyükler kendilerini ziyarete gelenleri evlerinde ağırlarken, küçüklerde büyükleriyle bayramlaşmaya giderler. Bayram akşamları ise bütün akrabalar en yaşlı kişinin evinde toplanır ve sohbet edilir. O gece yakın olanlar çocuklar gidilen kişinin evinde kalır.

Kurban Bayramı

Arife günü baklavalar yapılır. Bayram sabahı baklavalar ıslatılır. Oruç tutarlar ve tutanlar o gün kesilen etle açarlar. Tutmayanlar ise kahvaltı ederler. O gün köyümüzde kurbanlarını almak için misafirler gelirler. Köyde yakınlarla, ihtiyacı olanlara kurban dağıtılır. Büyükler ziyaret edilir.

Kandiller

Erkekler camiye giderler. Camideki yapılan programa katılım sağlanır. Kadınlar ise yaşlı olanlar genelde evde, genç olanlarda genelde camide ibadetini yaparlar. Namaz kılınır, Kuran okunur, helva pişirilerek dağıtılır.

Köy Bayramı

İlçede yapılan 30 Ağustos, 4 Temmuz gibi bayramlar için katılım gösterilir.

Bağbozumu

Eskiden yaygındı. Şimdi yapılmıyor.

Hacet Bayramı

Çamdibi Dokuzlar Dedeye gidilir.

Hıdırellez

Köyümüzde hıdırellez geldiğinde sabah güneş doğmadan evdeki bütün bireylere kızılık sopasıyla azıcık vurulur. Sağlıklı olsun diye. Kızlar o gün salıncak kurarak, sırayla sallanırlar. Gecedden suyun içinde yüzük, bileklik konulur. Hıdırellez'de ateş yakılarak üstünden atlanır.

Koç Katımı

Sonbaharın gelmesiyle koç katımı yapılır. Çiftçiler eğer melez ırk istiyorsa koç ile koyunu aynı ırkla çiftleştirmezler. Farklı ırklar katarak melez yavrular elde ederler. Irka dikkat ediliyor.

Yıl Dönümleri

Köyde yıl dönümü törenleri yapılmamaktadır.

13.5.GÜNLÜK YAŞAM

Hafta İçi Yaşam

Köy yol kenarında olduğu için hareketlidir. Cuma günleri ilçeye pazara gidilir. Günlük rutin işler yapılır. Hafta içi genellikle herkes işini yapar. Tarım, hayvancılık vb. işler yapılır. Kadınlarda evde olur yemek, temizlik yapar.

Hafta Sonu Yaşam

Hafta sonu ilçede şehirden köyümüze misafirler gelir. Köyümüzde tatil diye geçmez o gün de çalışılabilir. Günlük rutin işler yapılır. Hafta içi olduğu gibi hafta sonu da aynıdır. Bazıları gezmeye gider. Grup maçları yapılır.

Köylü Bir Erkeğin Günlük Yaşamı

Sabah uyanırlar. Tavuklara yem atarlar. Büyük baş hayvanları varsa onları sular beslerler. Tarlada iş varsa onu yaparlar. Kış aylarında, köydekilerle sırasıyla odun getirirler. Günlük yaşantıları genelde hayvanları ile ilgilenir. Tarım ile uğraşılır. Odun, bağ bahçe işleri, hayvan ve ahır temizliği yemlemesi sağımı yapılır.

Köylü Bir Kadının Günlük Yaşamı

Sabah kalkıyorum ineklere su koyuyorum. Sobayı yakıyorum kahvaltı hazırlıyorum. Evi süpürüyorum. Öğlen yemeği yapıyorum. Yiyoruz, akşam yemeği zamanı, yemeği hazırlıyorum ve yiyoruz. Genelde ev işleri, temizlik vb. Bazen de tarım ve hayvancılık işlerine yardım ederler. Hayvanların sütleri ile ilgili işleri yaparlar.

Ev Eşyaları

Evlerde genellikle her evde olan eşyalar vardır. Herkesin kullandığı eşyalar kullanılmıyor. Köz üstü var fakat kullanılmıyor.

Dışarıdan Gelen İşçiler

Köyde yolları düzeltmeye veya alt yapısı yenilemesi için işçiler gelir. Kışın köyde kalırlar. Genellikle tarlada çalışmaya ya da yol veya inşaat yapmaya geliyorlar çalışmak için. Bazıları kalıyor. Tarım faaliyeti ve kurban kesim işleri için gelenlerde var.

13.6.KANAAT VE TUTUMLAR

Bilgisayar Kullanma

Yeterince mevcuttur. Evet, evimizde internet bağlantısı var. Neredeyse internetin tüm nimetlerinden yararlanıyoruz. Bilgisayar kullanımı yaygındır.

İnternet Kafeye Gitme

Küçük ama bir internet kafe mevcuttur. Köyümüzde kahvehanede bilgisayarda var.

Cep Telefonu Kullanma

Birkaç yaşlı hariç bütün köy halkında vardır. Gençler son teknoloji telefonlara daha çok talep gösterirler.

Genç insanlar teknolojik aletlere çok meraklıdır. Yaşı ilerlemiş insanlar ise telefonu haberleşme dışında kullanmaz.

Tablet Kullanma

Köyde birkaç çocukta internet bağlantısı kullanmak için tablet kullanımı mevcuttur. Köyümüzde insanların evlerinde genellikle birden fazla çocuk olduğu zaman internet bağlantısı olur.

Sanal Medya Kullanımı

Köyümüzün yarısından çoğu sosyal medya imkânlarından yararlanıyor. Genelde akıllı telefon kullanırlar.

Televizyon İzleme

Haber, spor, eğlence, dini amaçlı programları öğrenmek için izlenir genelde. Haber programları ve kayıpları bulma programları izleniyor. Yaşlı insanlar genelde haber izler. Gençler ise dizi film vb. izlenir. Kadın programları diziler vb. günde 4-5 saat izliyoruz.

Radyo Dinleme

Radyoyu yaşı ilerlemiş insanlar haber dinlemek için evden uzak bir yerde televizyon yok ise haber dinlemek için kullanılır. Bazıları hala dinler. Müzik dinlemek için kullanır.

Sinema Ve Tiyatroya Gitme

Eskiden pek gidilmezdi fakat çocuklarımız sayesinde daha sık gider olduk. Genç insanlar ve çocukla tiyatroya veya sinemaya giderler. Onun dışında yaşlılar, köyden dışarı pek çıkmazlar.

Maç İzleme

Köyümüzde neredeyse her erkek maç izler. Maçları genelde kahvelerde izlerler. Önemli maçlardan sonra sesler kahvelerden evlere kadar gelir. Önemli maçlardan sonra futbol severler maçı birbirleriyle tartışıp maçı değerlendirirler.

Kahvehaneye Gitme

Genelde akşam yemeğinden sonra kahveye giderler. 4-5 saat kadar otururlar. Çay içerler, TV izlerler. Sohbet ederler. Gündüzleri insanların işi olduğu için sık gidemezler. Gece herkes kahvehanede oturur.

Gazete Okuma Ve Satın Alma

Köye arada gazeteler geliyor. Arada internet üzerinden bakılıyor. Kahvehanelere gazete gelir ve insanlar kahvehaneye geldikleri zaman okur.

Spor Yapma

Köyde spor amaçlı yürüyüş yoktur. Genellikle gençler ve çocuklar köy meydanında futbol oynar.

13.7.GÖÇ

Göç Nedenleri

Göç edenlerden dönen olmuyor. Sadece anne babaları ziyaret oluyor. Özlem veya işsizlik olabilir.

Göç Dönemleri

Yıllardır göç devam ediyor. Bundan 100 sene önce. 25 yılında başladı 10 sene önce en yoğun dönemiydi.

İş imkânlarından dolayı göç olabiliyor.

Göç Edenlerin Statüsü

Eski insanlar, yeni yaşlı insanlar köy hayatını severler. Hayvancılık tarım yaparlardı. Şimdi ki gençler tarım ve hayvancılığı sevmez ve köyden giderler. Genelde ilk, ortaokul ve lise mezunudur.

Ekonomik durumu iyi olmayanlar fabrika çalışma ortamında çalışıyor. Bunlar da genelde lise mezunu olurlar. Köyün İlçeye yakın olması nedeniyle İlçede esnafılık yapan bir kesim de bulunmaktadır.

Göç Edilen Yerde Yapılan İşler

Gençler köy hayatını sevmez ve iş imkânı olan yerlere giderler. Genelde fabrika işçisi olarak çalışanlar Fabrikada çalışmak için giderler.

Göç Edilen Yerler

Karamürsel, Kocaeli, Yalova, Gölcük vb. gibi iş imkânı olan yerlere göçerler.

Köyde Göç Ve Özellikleri

Toprak azlığı, gelir düşüklüğü, şehre gitme arzusu ve çocukların eğitimi için gidilir. Yeni nesil gençler hayvancılık yapmak istemez ve iş bulmak için köyden kente göçerler.

Konar Göçerlik

Köyümüzde konargöçer durumda olan aileler yoktur.

Dönüşümlü Göç Edenler

Köyden başka bir yere çok zor durumda kalmadıkça göç edilmez.

Kademeli Göç Edenler

Göçler çok eski zamanlarda daha sık yaşanırdı. Şu anlarda göç edilirse ailecek göç ediliyor.

Yaylaya Göç

Köyden göç olmaz. Hayvancılık için kendi yaylalarımız vardır.

“İBRAHİM AKBABA”
KÖY ARAŞTIRMALARI

HAYRİYE MAHALLESİ

İBRAHİM AKBABA HAYRİYE MAHALLESİ

Konu: Halk Müziği ve Halk Edebiyatı

Görüşülen Kaynak Kişiler:

Adı Soyadı: Ömer Güven

Doğum Tarihi ve Yeri: 1947-Hayriye

Adı Soyadı: Salih İhlamur

Doğum Tarihi ve Yeri: 1934-Hayriye

93 Harbi Göçmeni olarak bilinen Hayriye köyü sakinleri, Bosna Hersek göçmenidirler. Karaahmetli köyü mıntıkasında Karaova mevkii olarak bilinen yere kurulan köy, Karaova Köyü olarak isimlendirilmiş. Devlet desteği ve katkısı yanı sıra, varlıklı aileler arazi satın alarak köyü oluşturmuşlar. 1888 tarihli bir belgeye göre, Hayriye Köyüne iskan edilen muhacirlerin arazisine komşu Karaahmetli Köyü halkınca saldırıda bulunulmuştu. Konu devlete bildirilince, hükümet tarafından İzmid Mutasarrıflığı'na bu tür olayların önlenmesi talimatı verildi.

Köy sakinlerinden, Ömer Güven'in anlattığına göre dedesi ailesi ile gelmiş. Geldiklerinde, babası İbrahim kırk günlükmüş. Babasının Rumi 1326 (M. 1910) doğumlu olduğunu ve Bihaç'dan geldiklerini söylüyor. Önce bir süre Yalacdere'de barınmışlar. Daha sonra Hayriye Köyü'ne yerleşmişler.

Salih İhlamur ise, dedesinin seferberlikten (1914) önce geldiğini ve Rumi 1322 (M. 1906) doğumlu babasının burada doğduğunu söylüyor. Babasının amcası seferberlikte savaşa gitmiş ve dönmemiş.

Yukarıda örnekleri verildiği gibi, farklı tarihlerde gelenler olduğu gibi, köyün kuruluşunun 1885-1886 tarihlerinde olma ihtimali kuvvetlidir.

Adını öğrenemediğimiz varlıklı bir kişi köye bir cami yaptırmış. Hayriye adındaki kızı da, "Cami çeşmesiz olmaz. Çeşme de benim hayratım olsun." demiş ve caminin yanına çeşme yaptırmış. Köy ihtiyarları, kadının bu jestine karşılık köyün adını "Hayriye" koymuşlar. 1962/1963 yıllarında, muhtar ve ihtiyar heyeti "Çeşme camiye uzak." Gereğesiyle yıkıp, cami yakınına tekrar yapmak istemişler. Hayrat olduğu için, izin almadan böyle bir girişimde bulunmak istememişler. Araştırıp Hayriye Hanımı Adapazarı'nda bulmuşlar. İznini alarak eski çeşmeyi yıkıp günümüzdeki cami önündeki şadırvanı yapmışlar. Eski çeşmenin suyunu buraya bağlamışlar.

Yunan işgalinde, İznik istikametinden gelen bir Yunan birliği köyün içinden geçerken, daha önce haber alan küçük bir çetemiz köyün üst tarafında mevzilendi. Çetenin içerisinde Ayazma Köyü'nden İsmail Çavuş, Hayriye Köyü'nden Yusuf Kılıç'ın dedesi İbrahim Karaliç'de (Kılıç) vardı. İbrahim Karaliç, ilk atışta birliğin önündeki subayı vurdu. Şiddetli çatışma sonunda, bir avuç kahraman, kalabalık Yunan birliği karşısında fazla tutunamadı ve Karapınar Köyü'ne doğru çekildi. Bunun üzerine Yunan birliği, boşaltılmış olan köyü yaktı ve bazı köylülerin hayvanlarını alıp Karamürsel'e doğru gitti.

Mehmet İhlamur gibi, birinci dünya savaşında çeşitli cephelere gidip de dönmeyen çok sayıda köylü olmuş. Ahmet Çetin ise istiklal madalyalı gazi olarak biliniyor. Ayrıca birkaç yıl önce vefat etmiş olan Salih Öztürk Kore gazisi olarak saygı ile anlatılıyor.

Eskiden eğlencelerinde mızıka dedikleri akordeon çalınırdı. İbrahim Metin, Ömer Sezer, Recep Sağkol, Mehmet Ali Uysal, Faik Soybelli iyi derecede mızıka çalarlarmış. Balkanlarda değişik yörelerde çalınan halk çalgısı olan Gusle'yi Miralem Akdağ çalar, destan ve halk şiirleri söylemiş.

Daha sonra başka köylerden getirttikleri "davul zurna" eğlencelerinde, özellikle evlilik düğünlerinde yer almaya başlamış. Kendi kültürlerinde olmasa da, çalgıcıların çaldığı çiftetelli, harmandalı gibi oyunlara da adapte olup oynarlarmış. Ancak her eğlencenin olmazsa olmazı dün olduğu gibi, günümüzde de sürdürülen oyun, Hora'dır. (Boşnak kasabı) Hora, Rumeli'de yan yana dizilerek oynanan oyunların genel adıdır. Trakya'da farklı isimlerle bilinen horalar vardır. Bu yörede Bosna Hersek göçmenleri, bir tane oynadıkları için bu oyuna hora derler. Oyunun en büyük özelliği, sol tarafa doğru dönülerek oynanmasıdır.

Bosna Hersek göçmenlerinin genelinde olduğu gibi, burada da akraba evliliği asla yapılmaz. Yine genelinde olduğu gibi başlık parası uygulaması yoktur.

Evlilik düğünlerinde kına gecesi Çarşamba günü yapılırdı. Çarşamba günü öğleden sonra, özellikle uzaktaki davetliler gelmeye başlar, Perşembe günü düğün eğlencesi yoğunlaşır, Cuma günü ise çeyizi ile birlikte gelin alması yapılırdı. Cuma günü ikindi vaktinden sonra uzaktan gelenler gitmeye başlar. Akşam namazından sonra arkadaşlarının sırtını yumruklamasıyla damat kapatılır ve düğün sona ererdi.

Düğün ve Hidrellez eğlencelerinde Bosna Hersek göçmeni diğer köylerde de rastladığımız, kısa mesafe koşusu, at yarışı, güreş ve taş atma gibi müsabakalar burada da yapılırmış. Çeyiz alınırken, çeyiz sandığı üzerine gelinin yakını olan bir çocuğun oturtulup erkek tarafından bahşiş istenmesi, gençler tarafından gelin alayına yol bağı yapılarak bahşiş istenmesi, damat tıraşı gibi adetlere burada da rastlıyoruz. Günümüzde ise düğünler, Cumartesi veya Pazar günü yapılan salon düğünlerine dönüştü.

Hidrellez, uygun yerlere salıncaklar kurularak, ateşler yakılarak şenlik havasında kutlanırmış. Ayrıca Cuma günleri, bağ bahçe ve ev işleri yapılmaz, yakın komşu kızları her hafta bir başka evde toplanıp eğlenir, delikanlılar da dışarıda mızıka eşliğinde şarkılar söyler, oyunlar oynarlarmış. Artık Hidrellez ve Cuma eğlencelerinin yapılmadığını öğreniyoruz.

Eskiden, Ramazandan önce muhtarlığın öncülüğünde, at ile ev ev dolaşır buğday, bakliyat, yağ gibi temel ihtiyaç malzemeleri toplanırdı. İsteyen nakit para verirdi. Toplanan malzeme ve para tespit edilen köydeki ihtiyaç sahiplerine dağıtılırdı.

Köyde okul inşaatına 1952 yılında başlanmış, 1952 yılında açılmış.

Yıllardır PTT ihtiyaçlarını, Yalakdere'deki PTT şubesinden görüyorlarmış.

İbrahim Akbaba

EKLER

EKLER

70 YAŞ VE ÜZERİ KÖY HALKI SÖYLEŞİSİ

ÖMER GÜVEN

72 yaşında, 3 çocuk, 5 torun sahibi. Okuma yazma biliyor. SGK emeklisi. İnşaat işçiliği yapmış. Görücü usulü olarak Ordu'dan evlenmiş. 2 yıl askerlik yapmış.

SALİH IHLAMUR

83 yaşında 7 çocuk, 6 torun sahibi. Okuma yazma bilmiyor. Bağ-Kur'dan tarım emeklisi, 50 yıl kendi yetiştirdiği sebze ve meyveleri Kocaeli'nin ve Karamürsel'in pazarlarında satarak geçimini sağlamış. Şimdilerde köyünde emekliliğinin tadını çıkartıyor. 2 yıl askerlik yapmış. Bir akrabasının vasıtasıyla görücü usulü olarak evlenmiş.

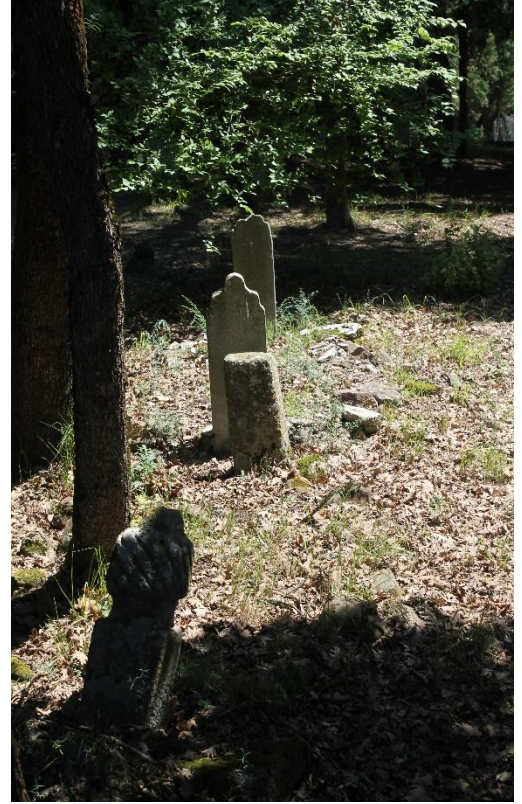

İSMAİL ÇETİN

73 yaşında. Bağ-Kur'dan tarım emeklisi. Çocuğu olmamış. İlkokul 3.sınıfa kadar okumuş. Okuma Yazma biliyor. 2 yıl askerlik yapmış. Askerde Ordu'lu asker arkadaşının yeğeniyle Ordu'dan görücü usulü evlenmiş. Uzun yıllar inşaatlarda çalışmış.

FOTOĞRAFLAR

ARAŞTIRMA EKİBİ

DERLEME ÇALIŞMA GURUBU

- ✓ AHMET NARİNOĞLU
- ✓ ABDULLAH BALLI
- ✓ AYL A DUYAR
- ✓ AYŐENUR GÜVEN
- ✓ BÜŐRA FIRAT
- ✓ BÜŐRA ÖZTORUN
- ✓ CANSEL YILMAZ
- ✓ CEMİL KILIÇ
- ✓ CÜNEYT AKAN
- ✓ ELİF DALKIRAN
- ✓ ESRA ALTIN OKTAY
- ✓ FAZLI BİÇER
- ✓ GAMZE KAYA ELBİRLİK
- ✓ HALİSE GÜVEN
- ✓ HAYAL ÖZTÜRK
- ✓ İBRAHİM AKBABA
- ✓ İREM YANAR
- ✓ LALE DOĞANSOY
- ✓ MELİH PALAS
- ✓ MELİHA PALAS
- ✓ MERVE ÖZCAN
- ✓ MUSTAFA ÇETİNKAYA
- ✓ NURDAN DOĞANAY
- ✓ ÖZCAN CANIMOĞLU
- ✓ ÖZLEM KARAKOYUN
- ✓ ÖZLEM KAYA
- ✓ RAVZA APAYDIN
- ✓ REYHAN BÜYÜKAKIN
- ✓ SADRETTİN TEKBEY
- ✓ SELÇUK ALYÜZ
- ✓ SENA GENÇ
- ✓ SERPİL KÖMÜRCÜ
- ✓ ŐÜHEDA ÇINAR
- ✓ ŐÜKRAN YILMAZ
- ✓ TUFAN TOKSOY
- ✓ TÜLAY ÖZÇELİK
- ✓ UFUK UMUT GÜL
- ✓ YASEMİN KÖPRÜLÜ
- ✓ YASEMİN ÜLKER

KAMU GÖREVLİLERİ

- ✓ AYL A DUYAR
- ✓ CEMİL KILIÇ
- ✓ CÜNEYT AKAN
- ✓ ESRA ALTIN OKTAY
- ✓ FAZLI BİÇER
- ✓ GAMZE ELBİRLİK
- ✓ HALİSE GÜVEN
- ✓ HAYAL ÖZTÜRK
- ✓ İREM YANAR
- ✓ LALE DOĞANSOY
- ✓ MELİHA PALAS
- ✓ MERVE ÖZCAN
- ✓ MUSTAFA ÇETİNKAYA
- ✓ NURDAN DOĞANAY
- ✓ ÖZCAN CANIMOĞLU
- ✓ ÖZLEM KAYA
- ✓ RAVZA APAYDIN
- ✓ REYHAN BÜYÜKAKIN
- ✓ SADRETTİN TEKBEY
- ✓ SELÇUK ALYÜZ
- ✓ SENA GENÇ
- ✓ SERPİL KÖMÜRCÜ
- ✓ ŐÜKRAN YILMAZ
- ✓ TÜLAY ÖZÇELİK
- ✓ YASEMİN KÖPRÜLÜ
- ✓ YASEMİN ÜLKER

KAYNAKÇA

1-Veri Bilgi Aktaran Kurum Kuruluşlar

KAMU KURUMLARI		YEREL YÖNETİMLER	SİVİL TOPLUM KURULUŞLAR
Karamürsel Kaymakamlığı	Milli Emlak	Karamürsel Belediye Başkanlığı	Mesleki Kuruluşları Ve En Fazla Üyeye Sahip Basın Kuruluşlarının Temsilcileri
KOÜ Denizcilik Fakültesi	Çevre Ve Şehircilik Müdürlüğü	4 Temmuz Mahallesi Muhtarlığı	Ziraat Odası Başkanı
Karamürsel MYÖ Müdürlüğü	İl Dernekler	Akçat Mahallesi Muhtarlığı	Esnaf Odası Başkanı
Gazanfer Bilge MYO Müdürlüğü	Doğa Koruma Ve Milli Parklar	Akpınar Mahallesi Muhtarlığı	Esnaf Kefaret Kooperatifi Başkanı
İlçe Jandarma Komutanlığı	1.Bölge Kocaeli Şube Müdürlüğü	Avcıköy Mahallesi Muhtarlığı	Şoförler Ve Otomobilciler Odası Başkanı
İlçe Emniyet Müdürlüğü	TÜİK	Çamçukur Mahallesi Muhtarlığı	Pazarcılar Odası Başkanı
Dsi 15. Şube Müdürlüğü	Gazi Vakfı Gazanfer Bilge Çocuk Yuvası Müdürlüğü	Çamdibi Mahallesi Muhtarlığı	Kamu Yararına Çalışan Dernekler
İlçe Gençlik Hizmetleri Ve Spor Müdürlüğü	Gazanfer Bilge Yurt Müdürlüğü	Dereköy Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Kent Konseyi
İlçe Tarım Ve Orman Müdürlüğü	Karamürsel Devlet Hastanesi	Ereğli Mahallesi Muhtarlığı	Kızılay Derneği
İlçe Halk Kütüphanesi Müdürlüğü	4 Temmuz Şehit Hüseyin Güldal Ortaokul Müdürlüğü	Fulacık Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Şube Temsilciliği
İlçe Mal Müdürlüğü	Atatürk Ortaokul Müdürlüğü	Hayriye Mahallesi Muhtarlığı	Balkan Türkleri Kültür Ve Yardımlaşma Derneği
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	İmam hatip Ortaokul Müdürlüğü	İhsaniye Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Şubesi
İlçe Müftülüğü	Nazmi Oğuz Ortaokul Müdürlüğü	İnebeyli Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Turizm Derneği
İlçe Nüfus Müdürlüğü	Ahmet Gazanfer Bilge İşitme Engelliler Ortaokul Müdürlüğü	Kadriye Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Muhtarlıklar Ve Kamu Hizmetlerini Destekleme Derneği
İlçe Sağlık Müdürlüğü	Bekir İlhami Fatma Nedime Calp Ortaokul Müdürlüğü	Karaahmetli Mahallesi Muhtarlığı	Balkan Türkleri Kültür Ve Yardımlaşma Derneği
İlçe Sosyal Yardımlaşma Vakfı Müdürlüğü	Güzelkayı Ortaokul Müdürlüğü	Karapınar Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Bosna Hersek Türkleri Dayanışma Ve Yardımlaşma Derneği
SGK Karamürsel	Yalakdere Ortaokul Müdürlüğü	Kayacık Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Çevre-Kültür Derneği
İlçe Tapu Müdürlüğü	Özel Birey Ortaokul Müdürlüğü	Kızderbent Mahallesi Muhtarlığı	Karamürsel Turizm Derneği
Kadastro Şefliği	100.Yıl Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlüğü	Oluklu Mahallesi Muhtarlığı	Kadın-Çocuk Destekleme Ve Yardımlaşma Derneği
KAPAM	Karamürsel Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlüğü	Osmaniye Mahallesi Muhtarlığı	
Karamürsel Armagaz	Dr.P. M.Calp Anadolu Lisesi Müdürlüğü	Pazarköy Mahallesi Muhtarlığı	
Karamürsel Belediyesi	Karamürsel Alp Anadolu Lisesi Müdürlüğü	Safiye Mahallesi Muhtarlığı	
Karamürsel Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü	Karamürsel Anadolu Lisesi Müdürlüğü	Semetler Mahallesi Muhtarlığı	
Karamürsel İSU Şube Müdürlüğü	Mürsel Gazi Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlüğü	Senaiye Mahallesi Muhtarlığı	
Karamürsel Kızılay Şubesi	Özel Sınav Temel Lisesi Müdürlüğü	Suludere Mahallesi Muhtarlığı	
Karamürsel Vergi Dairesi	Özel Birey Anadolu Lisesi Müdürlüğü	Tahtalı Mahallesi Muhtarlığı	
Karayolları 14. Bölge Müdürlüğü	Karamürsel Akçakoca Anadolu İmam Hatip Lisesi Müdürlüğü	Tepeköy Mahallesi Muhtarlığı	
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi-Ulaşım Daire Başkanlığı		Yalakdere Mahallesi Muhtarlığı	
Kocaeli İl Dernekler Müdürlüğü			
Kocaeli İl Kültür Müdürlüğü			
Kocaeli Telekom İl Müdürlüğü			
Kocaeli YİKOB			
Orman İşletme Şefliği			
PTT Şube Müdürlüğü			
SEDAŞ			

2.LİTERATÜR KAYNAKLARI

KBŞB KARAMÜRSEL ALP SEMPOZYUM KİTABI (3 CİLT)
ARAŞTIRMACI YAZAR İBRAHİM AKBABA ARAŞTIRMALARI
ERDOĞAN ÖZDEMİR; KARAMÜRSEL TARİHİ, KAPTAN-I DERYA KARAMÜRSEL KİTAPLARI
CEMALETTİN ÖZBAY ARŞİVİ
KARAMÜRSEL KAYMAKAMLIĞI ARŞİVİ
KARAMÜRSEL AB PROJELERİ ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME MERKEZİ (KAPAM) PROJELERİ
YENİ GÜNDEM GAZETESİ ARŞİV KİTAPLARI
ORTAOKUL VE LİSE ÖĞRENCİ SAHA ARAŞTIRMALARI
KOCAELİ SİVİL TOPLUMLA İLİŞKİLER İL MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KBŞB ULAŞIM DAİRE BAŞKANLIĞI KURUM VERİLERİ
KOCAELİ TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI KURUM VERİLERİ
İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL BELEDİYE BAŞKANLIĞI KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE JANDARMA KOMUTANLIĞI KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE MÜFTÜLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL GENÇLİK HİZMETLERİ VE SPOR İLÇE MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL ASO VE HALK EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL KADASTRO ŞEFLİĞİ KURUM VERİLERİ
KOCAELİ TELEKOM İL MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
SAKARYA ELEKTİRK KOCAELİ İL MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İSU ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL ARMAGAZ KURUM VERİLERİ
DSİ 15. ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL PTT MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
KARAMÜRSEL İLÇE VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VERİLERİ
AKÇAT MERCAN DERGİSİ
KARAMÜRSEL SEPET DERGİSİ